

Watu saba
wahofiya
kufia ndani
ya mgodi

UKURASA 3

Adaiwa kumuua
nduguye kisa
kuku kuingia
shambani

UKURASA 3

Nipashe

ISSN 0856 • Na. 0580469

www.twitter.com/nipashetz

www.facebook.com/nipashetz

www.instagram.com/the.guardian_newspaper

MWANGA WA JAMII

LIKE & FOLLOW US

**Bayern wamfungia
kazi Upamecano**

UKURASA 20

Waziri ageuka mbogo sakata la wajawazito

• **Ahoji** kwa nini walazwe juu ya meza, wataalamu wa afya wazuru kijijini kujiridhisha ripoti ya Nipashe... *Endelea ukurasa 2*

yAliy Omo

uku RASA WA 5

**WATAKA Jpm
ASipOkee RipOTi
ku HuSu ARdHi**

WANANCHI wanaoishi ndani ya Mamlaka ya Hifadhi ya Ngorongoro (NCAA), wamenwomba...

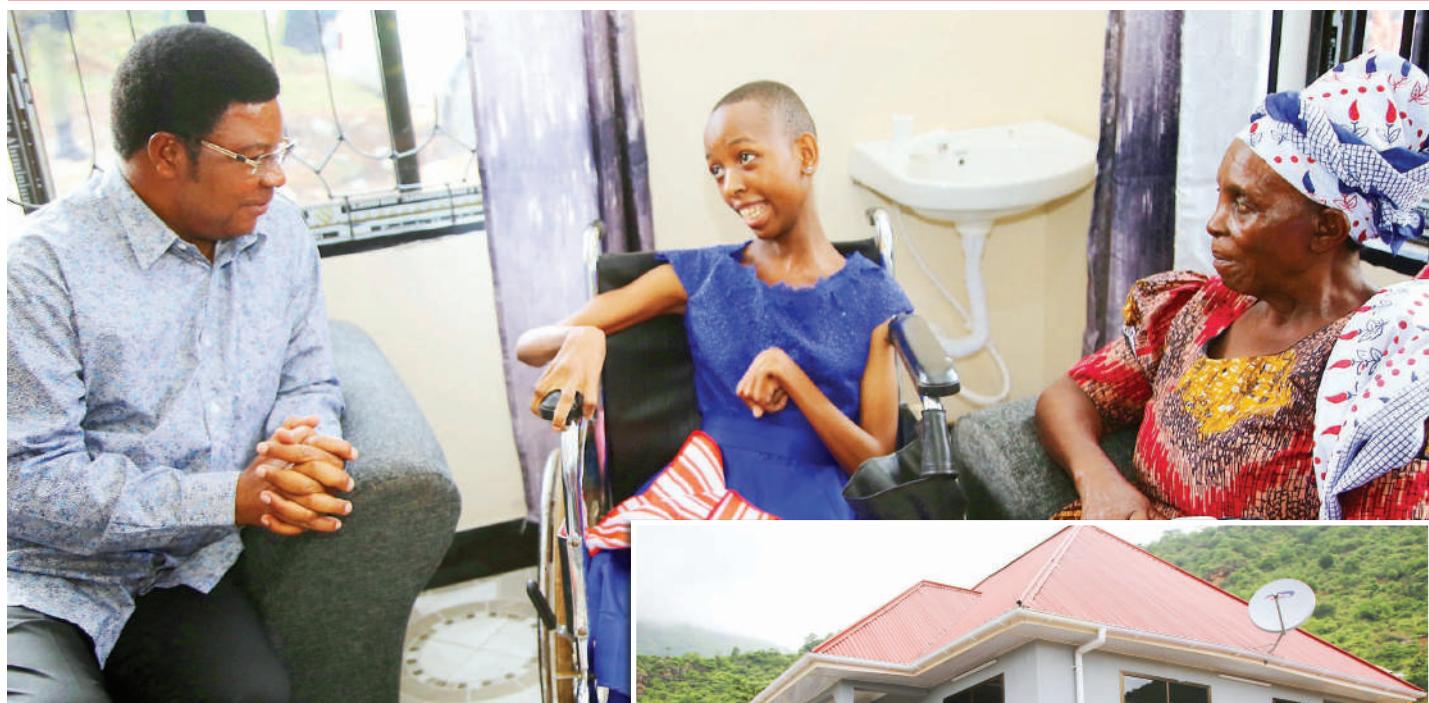
uku RASA WA 5

**mJAnE
Aliye TApelI WA
Ajenge WA nyumb A**

TAASISI ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa (TAKUKURU) Mko oa Iringa, imemwezesha...

**kinara
kidato
cha nne
apokewa
kifalme**

UKURASA 4

Waziri Mkoo, Kassim Majaliwa, akizungumza na Miriam Titus Msagati na biki yake Eonica Hiza (kulia), baada ya kumkabidhi nyumba (**Picha ndogo**), aliyoshiriki kuchangia ujenzi wake, katika Kitongoji cha Fune, Kata ya Mombo, wilayani Korogwe, mkoani Tanga jana. Nyumba hiyo pamoja na samani zilizomo ndani imegharimu Sh. milioni 47.32. **Habari zaidi Uk. 3. PICA: OWM**

**Jafo atoa tamko
malipo ya walimu**

UKURASA 2

Scan Hapa

Fungia App ya QR Code
Reader kishe scan
kupakua APP yetu

GET IT ON Google Play App Store

miChezo

Simba, mAzembe kupim AnA ubAvu UK.24

mAOni, kATuni UK.6

Jafo aagiza walimu wapya walipwe

Na Augusta Njoji, DODOMA

WAZIRI wa Nchi Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI), Selemani Jafo, ametoea wiki moja kwa hal mashauri nchini ambazo hazijawapa fedha za kujikimu walimu wapya, kuhakikisha wanawalipa ndani ya muda huo.

Jafo alitoa agizo hilo jana kijini hapa alipozungumzia uboreshaji wa shule za ufundi nchini.

Alisema mwishoni mwa mwaka jana, serikali iliajiri walimu 13,000 amba walipangwa kwenye shule mbalimbali nchini na hal mashauri ziliagizwa kulipa fedha za kujikimu kwa wakati pindi watakaporipoti kwenye shule walizopangwa.

Hata hivyo, alisema kuna hal mashauri hadi sasa bado hazijawapa fedha hizo na kutoa siku saba kuwalipa walimu hao.

"Sitaki kuona wanafanya kazi wakiwa na msongo wa mawazo, ninatoa wiki moja kwa hal mashauri ambazo hazijalipa fedha hizo," aliagiza.

Akizungumza kuhusu uboreshaji wa shule za ufundi, Waziri Jafo aliwaagiza wakuu wa mikoa tisa yenye shule za ufundi za sekondari za serikali, kuhakikisha wanakuwa walezi wa shule hizo ili zitoe vijana wenye umahiri wa kutosha na wabobezi kwenye fani mbalimbali.

Alisema serikali imetumia Sh. bilioni 16.4 kukarabati miundombinu ya shule hizo.

Alifanua kati ya fedha hizo, Shule ya Bwiru ilipewa Sh. milioni 825, Chato Sh. bilioni 3.9, Ifunda Sh. bilioni 3.6, Iyunga Sh. bilioni 1.01, Moshi Sh. bilioni 2.1, Mtwara Sh. bilioni 1.3, Musoma Sh. bilioni 1.2, Mwadui Sh. milioni 226 na Tanga Sh. bilioni 2.1.

Waziri Jafo alisema wakuu hao wa mikoa wenye shule hizo wanapswa kuzitembelea na kuzungumza na walimu ikiwa ni pamoja na waajiriwa wapya ili kueleza kwa mapana mikakati ya serikali ya kuinua ubora wa shule hizo.

Alisema Sh. milioni 30 zimetengwa kwa kila shule kwa ajili ya ununuza wa mitambo na vifaa vya kufundishia na kujifunzia katika shule zote hizo za ufundi za sekondari za serikali.

Baada ya Rais John Magufuli kutingaza na kutoa dira ya kuelekea uchumi wa viwanda mwaka 2016, Ofisi ya Rais TAMISEMI ilichukua hatua mbalimbali, ili kufanya

Waziri atoa tamko wajawazito kulazwa kwenye meza kliniki

Na Dinna Maningo, TARIME

SIKU moja baada ya Nipashe kuri-pot kuhusu watoto kupimwa uzito chini ya mti na wajawazito kupimwa juu ya meza, kutokana na kusosa huduma ya zahanati kijiji Nyagisa, Kata ya Kiore wilayani Tarime mkoani Mara, wataalamu wa afya wamefika katika kijiji hi-chu kuchukua hatua.

Vilevile, serikali kupitia wizara yenye dhamana ya afya, imetoea tamko kuhusu suala hilo, akiahidi kuchukua hatua dhidi ya wahusika.

Baada ya kufika kijiji huko jana, wataalamu hao walipiga marufuku upimaji huo uliokuwa ukifanyika chini ya mti na kuagiza chumba kimaja cha ofisi ya kijiji kufanyiwa ukarabati, ili kitumike kutoa huduma za afya.

Viongozi waliofika kijiji huko jana ni pamoja na Kaimu Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Tarime, Sylvanus Gwiboha, Kaimu Mganga Mkuu wa Halmashauri hiyo, Amos Manyo, Daktari Joshua Karaba kutoka Ofisi ya Mganga Mkuu na Mhandisi Ujenzi, Ernest Maungo.

Wengine ni Mganga Mkuu wa Zahanati ya Kata ya Mtana, Seif Athuman, pamoja na Leonard Nyakanga ambaye ni Katibu wa Mbunge wa Tarime Vijiji.

Viongozi hao walifanya kikao na uongozi

wa serikali ya kijiji na Diwani wa Kiore, Rhobi John, kujadili juu ya huduma ya kliniki inayotolewa chini ya mti na wajawazito kupimwa juu ya meza.

Baada ya kikao hicho, wataalamu hao wal-iwahoji wananchi ili kupata ukweli wa yale yaliyori-potiva na Nipashe, kisha wakatem-belea ujenzi wa zahanati kwa ajili ya kijiji hicho.

Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Tarime, Gwiboha, alisema wame-piga marufuku huduma kutolewa chini ya mti kwa kuwa ni kinyume cha mwongozo wa serikali.

Alisema huduma hiyo inatakiwa kutolewa kwenye majengo ya serikali au binafsi kulin-gana na maandalizi ya kijiji husika.

"Ni jambo zuri kusogezza huduma ya afya karibu na wananchi maana inawasaidia kumpunguza umbali, lakini siyo kutoa huduma chini ya mti, isipokuwa kwenye majengo ya serikali na binafsi.

"Kama ofisi ya kijiji kulikuwa na kikao, walipaswa kuahirisha kikao ili huduma ya kliniki iendelee.

"Ukaguzi wetu ulianzia kwenye Zahanati ya Mtana, nikamuuliza Muuguzi Rebeka Samson kwanini anatoa huduma chini ya mti, akasema ofisi ya kijiji walikuwa na kikao, nikamwambia nimekuona kwenye pi-cha gazeti la Nipashe ume-pendeza kweli,

lakini mbona hukuvaa sare za kazi? Hilo ni kosa.

"Nikamuuliza mtendaji wa kijiji, akase-ma yeze amehamishiwa hapo ana miezi minne na kwamba kuna chumba cha kliniki ila kimejaa mchwa na kuna wakati waliona hadi nyoka wakaona siyo sala-ma," alisema Gwiboha.

Mkurugenzi huyo alisema kuwa hal-mashauri itafanya ukarabati wa chumba hico na huduma ya kliniki itaendelea kutolewa katika kijiji hicho katika ofisi ya serikali ya kijiji na hatua za ukarabati zinaendelea, akiahidi kutoa mifuko saba ya saruji.

Kaimu Mwenyekiti wa Kijiji cha Nyagi-sya ambaye ni Mwenyekiti wa Kitongoji cha Central, Ghali John, alikiri maofisa hao kufika kwenye kijiji chao na walifan-yia kikao na kuzungumza na wananchi na kisha kutembelea eneo panapo-jengwa zahanati.

"Walikuja kuthibitisha kama yanay-ofanyika ni kweli na wakahoji wananchi, wakawaeleza ukweli ndivyo ilivyo, wao walidhani picha ni za kutengeneza, lakin wameelezwa kila kitu, bahati nzuri alikuwapo mwananchi ambaye ndiye alinunua godoro la wajawazito kulalia wakati wa kliniki.

"Tuka-waonyesha chumba tulichoteng-wa, lakini kimejaa mchwa, mmoja akatoa Sh. 10,000, kwa ajili ya kuweka kibarua afanye usafi," alisema John.

KAULI YA WIZARA

Jana, Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Dk. Dorothy Gwajima, alitoa taarifa kuhusu utole-waji wa huduma za afya kwa watoto na wajawazito kijiji Nyagisa chini ya mti na ndani ya darasa.

Katika taarifa yake hiyo, waziri huyo alisema katika gazeti la Nipashe ameona picha za watoto wakipimwa uzito chini ya mti.

Alisema katika kipindi cha miaka mitano iliyopita, serikali iliwekeza kwa kiasi kikubwa kwenye miundombinu ya kutolewa huduma za afya hasa huduma ya afya ya msingi na sekta ya afya kwa ujumila wake.

"Serikali imesikitishwa na hali hiyo, hivyo Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto kwa kushirikiana na Ofisi ya Rais - TAMISEMI, inafuatiliaji kwa karibu kujua nini kilitokea, hadi kufikia hatua hiyo.

"Badala ya kutumia majengo mengine ya serikali yaliyopo katika eneo la Hal-mashauri ya Wilaya ya Tarime na hatua zitachukuliwa baada ya kupata maelezo ya kina kujua nini kilitokea," alisema Dk. Gwajima katika taarifa yake ya jana.

Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Dk. Hussein Ali Mwinyi, akikabidhiwa picha ikionyesha mandhari ya Mji Mkongwe wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Jumuiya ya Wakurugenzi Watendaji wa Kampuni Binafsi Tanzania, Dino Stengel, baada ya kumaliza mazungumzo yao, ikulu Zanzibar jana. **PICHA: IKULU ZANZIBAR**.

maandalizi ya wataalamu am-bao baadaye watatumika katika viwanda vinavyoendelea ku-jengwa nchini," alisema.

Alisema wataalamu hao watatoka katika shule hizo za sekondari za ufundi ambapo hatua zimechukuliwa ili kui-marisha utoaji wa elimu ya

ufundi na kuifanya iendane na mahitaji na ushindani katika ulimwengu wa ajira ili kuongeza pato la mwananchi wa taifa kwa ujumla. Alisema ili kuhakikisha ufundishaji na ujifunzaji katika shule hizo, Novemba mwaka jana, serikali iliajiri walimu 150 wa masomo ya ufundi wa fani

mbalimbali kwa wastani wa walimu 16 kila shule.

Alifanua kuwa Bwiru (walimu 16), Chato (walimu 18), Ifunda (walimu 16), Iyunga (walimu 17), Moshi (walimu 17), Mtwara (walimu 15), Musoma (walimu 16), Mwadui (walimu 18) na Tanga (walimu 17) na tayari fedha

zimetengwa kwa ajili ya kuwa-jengea uwezo.

Aliongeza kuwa kwa kuwa maboresho yaliyofanyika katika shule hizo ni makubwa huku aktitoa wito kwa wakurugenzi wa-tendaji wa hal mashauri wenye shule hizo kuhakikisha miundombinu na vifaa vinatunzwa.

HABARI KITAIFA

Watu saba wahofiya kufia mgodini

Na Samson Chacha, TARIME

WATU saba wanaoda iwa kuingia ndani ya mashimo ya mgodi wa Barrick North Mara

ulioko Nyamongo wilayani Tarime mkoani Mara kwa nia ya kuiba mawe ya dhahabu, wanahofiya kufia ndani ya mgodi huo.

Baada ya watu hao kutoonekana tangu Desemba 5,

mwaka jana, bila kuwapo taarifa zozote kuhusu waliko, familia na ndugu zao wamefika Ofisi za Mkuu wa Wilaya ya Tarime kutoa kilio chao wakiongozana na Diwani na wenyevit wa vijiji waliviyotoka ndugu zao hao.

Wakizungumza na Nipashe nje ya ofisi ya Mkuu wa Wilaya ya Tarime juzi, wakiongozana na Diwani wa Kenyamanyori, Farida Nchagwa, aliyeongozana na wenyevit wa mitaa, alisema wananchi hao saba wanahofiya kupoteza maisha ndani ya mgodi huo.

Wanaohofiya kufariki dunia ni Charles Mashiku, Nyagwisi Charles, Mnanka Werema, Matiko Merenga, Isacka Kambarage na wengine wawili waliotajwa kwa jina moja moja la Mahiri na Tereni, ambao walikuwa wanajihusisha na uchimbaji mdogo wa madini.

Alisema wachimbaji hao waliondoka Kibaga Desemba 5, mwaka jana na kueleza kuwa wanasafrira na tangu wakati huo, familia zao hazina mawasiliano nao.

"Hawapatikani kwa simu, kuna mchimbaji mwenzao waliyekuwa naye kabla kuingia mgodini, alituma ujumbe kuwajulisha ndugu kwamba hao walishafariki dunia wakiwa ndani ya mashimo ya mgodi wa Barrick North Mara kwa kulinupiwa na baruti wakiwa

ndani ya shimo walimokuwa wameingia bila taarifa kutaka kuiba mawe ya dhahabu.

"Tumejaribu kufuatilia huko mgodini na kwa marafiki zao wengi, wanatuambia kuwa 'ndugu zenu walishakufa ndani ya mgodi, nendeni mkafanye matanga'.

"Kutokana na hali hiyo imetulazimu kufika huku kwa Mkuu wa Wilaya ya Tarime kutaka uchunguzi ufanywe ndani ya shimo linalodaiwa kufukiwa ndugu zetu na Mkuu wa Wilaya, Mtemi Msafiri, ametuambia tuwe na subira kwani kuna tume imefika hapa wilayani kufuatilia suala hili," alisema diwani huyo.

Mkuu wa Wilaya ya Tarime, Msafiri, hakupatikana kuzungumzia hofu hiyo, lakini Katibu Tawala wa Wilaya hiyo, John Marwa, aliiambia Nipashe kuwa sula hili linachunguzwa na kwa sasa kuna tume imefika kufuatilia.

Mgodi wa Barrick North Mara ulioko Nyamongo, una uzio uliojengwa kuzunguka mgodi huo na kuna taa, kamera na kuna ulinzi mkali muda wote.

Waziri Mkuu achangisha Mil. 19/- kumsaidia mtoto

Na Mwandishi Wetu

WAZIRI Mkuu, Kassim Majaliwa, ameendesha harambee ya papo kwa papo na kuchangisha Sh. milioni 18.9 ambapo kati ya hizo, Sh. milioni 10 zimetolewa na Rais John Pombe Magufuli.

"Mheshimiwa Rais Dk. John Pombe Magufuli anaafuatilia tukio hili na amesema anamchangia Miriam Sh. milioni 10, ili ziweze kumsaidia katika mtaji wa biashara na umalizaji wa ujenzi wa vyumba vya kupangisha," alisema.

Fedha hizo zilichangishwa kwa ajili ya Miriam Msagati, binti mwenye ulemavu wa mwili ili kumsaidia kama mtaji wa biashara na uendelezaji wa ujenzi wa vyumba vya

kupangisha katika nyumba ambayo alikabidhiwa jana na Waziri Mkuu.

Gharama ya ujenzi wa nyumba na samani zilizomo ndani ni Sh. milioni 47.32.

Waziri Mkuu aliendesha harambee hiyo kwenye Kitongoji cha Fune, Kata ya Mombo wilayani Korogwe baada ya kumkabidhi binti huyo nyumba aliyojengewa na wadau mbalimbali kutoekana na mchango ulioasisiwa na Majaliwa mwenye Machi 5 mwaka jana, alipomtembelea Miriam na kumpatia mchango wa Sh. milioni tano za kuanza ujenzi wa nyumba hiyo.

Majaliwa alimsaidia Miriam baada ya kumsikia binti akimwomba amsaidie kupata makazi yeze na bibi yake kipindi cha Wape Nafasi

kinachoongozwa na Tuma Dandi, Mtangazaji wa Shirika la Utangazaji Tanzania (TBCI).

Baada ya Waziri Mkuu kukabidhi nyumba hiyo, aliwaomba wadau wamchangie Miriam fedha ili apate mtaji pamoja na umalizaji wa vyumba vya kupangisha ili ajitegemee.

Akiwa bado anaendesha harambee hiyo, Makamu wa Rais, Samia Suluhu Hassan, alizungumza na wananchi hao kupitia simu aliyompigia Waziri Mkuu, ambapo alimpungeza kwa kuahakikisha Miriam anapata makazi bora.

"Nimeona kazi kubwa iliyofanya hapo, hongereni sana Waziri Mkuu pamoja na uongozi wa Mkoa wa Tanga, nami namwongezea Sh. milioni tano afanye mtaji," alisema.

Adaiwa kumuua mdogo wake kisa kuku kuingia shambani

Na Elizabeth John, NJOMBE

MAKAZI wa Wilaya ya Ludewa mkoani Njombe, Rainary Lugome, anadaiwa kuuawa na ndugu yake, Claus Lugome, kwa tuhuma za kuku wake kuingia katika shamba la kaka yake.

Akizungumza jana na waandishi wa habari, Kamanda wa Polisi Mkoa wa Njombe, Hamis Issa, alisema wanawashikilia wanafamilia wawili, akiwamo baba wa watoto hao, Ado Lugome na kijana anayedaiwa kuhusika na

mauaji kwa ajili ya upetelezi.

"Haya mauaji ni ya ovyo, yaani kaka kamuuua mdogo wake kisa na mkasa kuku wa mdogo mtu wameenda kwenye shamba la kaka mtu," alisema Kamanda Issa na kuongeza kuwa katika upetelezi uliokuwa unaendelea, wamebaini familia hizo zimekuwa zikituhumiana kwa masuala ya ushirikina. "Katika ufuatilaji wa suala hili, tumeona wanatuhumiana kuwa immoja anatembea na mke wake na mwingeine anamtuhamu mwenzie

kuwa alikuwa anamroga," alisema.

Wakati huo huo, Jeshi la Polisi mkoani Njombe, linawashikilia walimu wawili wa Shule ya Sekondari Mang'oto wilayani Makete, kwa tuhuma za kumsababishia ujauzito mwanafunzi mwenye umri wa miaka 17 na kutoato.

Issa alisema wanamshikilia Mwalimu Ezekiel Thomas (36) maarufu kwa jina la Dokole, kwa kuwa na uhusiano na mwanafunzi na kumsababishia ujauzito.

MAHAKAMA YA ARDHI NA NYUMBA YA WILAYA MBEYA

SHARI NO.44/2017

JOSEPHINE KOLINELI MAHENGESA.....MDAIWA

Versus

ORDAN N.CHAULA.....MDAIWA

NMB PLC.....MDAIWA

TROPICAL SEEDS LTD.....MDAIWA

HIGHLANDS AUCTION MART.....MDAIWA

YAH: KUITWA SHAURINI

KWA:

1. ORDAN N.CHAULA

2. TROPICAL SEEDS LTD

Fahamu kwanza JOSEPHINE KOLINELI MAHENGESA amefungua shauri idhi yako katika baraza hili.

Shauri limepwaga kutajwa tarehe 28/01/2021 saa 2:00 asubuhi imbele ya Mh.Amapunda Mwenyejkti wa Baraza.Uhatikwa kuleta utezi wa maandishi ndani ya siku 21 tangi tarehe ya vito huu.

Nyarakia zinachohusu shauri hili zinapatakana katika masijala ya Baraza la Ardhi na Nyumba Mbeya.

Unaamriwa kuhudhuria imbele ya Baraza siku hiyo bila kukosa weewe mwenyeenyi au mwakilishi anayerushekyi kisheria.Olisi za Baraza zipo ndani ya neeo la Sabasaba Mbeya mji.

Kumbuka:Usipo hudhuria siku hiyo bala arthaa itathili stahili ikwi ni pamoa na kusikiliza shauri pasipo weewe kuwepo.

Amni hii imetolewa kwa mikono wangu na laki/muhuri wa baraza hili leo tarehe 18/12/2020.

RECEIVED
RECORDED
18/12/2020

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

KUITWA SHAURINI MDAIWA

katika Mahakama ya Mwanza DODOMA MJINI

Wilaya DODOMA

MADAI NAMBARU 270/2020

MDAI SAUUMI J. MWASHETI

MDAIWA RAMADHAN A. MKAHAGWA

KWA:

1. ORDAN N.CHAULA

2. TROPICAL SEEDS LTD

Fahamu kwanza JOSEPHINE KOLINELI MAHENGESA amefungua shauri idhi yako katika baraza hili.

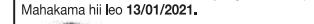
Shauri limepwaga kutajwa tarehe 28/01/2021 saa 2:00 asubuhi imbele ya Mh.Amapunda Mwenyejkti wa Baraza.Uhatikwa kuleta utezi wa maandishi ndani ya siku 21 tangi tarehe ya vito huu.

Nyarakia zinachohusu shauri hili zinapatakana katika masijala ya Baraza la Ardhi na Nyumba Mbeya.

Unaamriwa kuhudhuria imbele ya Baraza siku hiyo bila kukosa weewe mwenyeenyi au mwakilishi anayerushekyi kisheria.Olisi za Baraza zipo ndani ya neeo la Sabasaba Mbeya mji.

Kumbuka:Usipo hudhuria siku hiyo bala arthaa itathili stahili ikwi ni pamoa na kusikiliza shauri pasipo weewe kuwepo.

Amni hii imetolewa kwa mikono wangu na laki/muhuri wa baraza hili leo tarehe 18/12/2020.

RECEIVED
RECORDED
18/12/2020

KUPOTELEWA NA KADI ZA GARI

ISMAIL SHABANI AMRI

anatangaza kupotelewa na kadi tano za gari zenye jina la **QIU CHEN** aina ya **KLUGER** yenye

namba za usajili **T 156**

DMR, KLUGER T 195 DNH,

KLUGER

T 632 DNP, KLUGER T 938

DMQ na HARRIER T 965 DMT.

Yeyote atakayeziona atoe taarifa

kituo cha polisi. Taarifa ya polisi:

DOD/DOD/RB/39647/2021.

TANGAZO LA MNADA WA HADHARA

GREEN LIGHT AUCTION MART KWA IDHINI TULIOPEWA NA BRAC TANZANIA FINANCE LTD, MWANZA, GEITA, TARIME, TUNAUZA KWA MNADA WA HADHARA MALI ZA WADAWA AMBAZO NI NYUMBA, KIWANZA IWAPO MDAIWA HATALIPA DENI NDANI YA SIKU KUMA NI NNE (14) KUANZIA TAREHE YA TANGAZO HILI

- 1) Jina la mdaiba -Baraka S. Musso,dhamana -kiwanja-mahali-bugosi -tarehe ya mnada -10/2/2021
- 2) Jina la mdaiba Patric M. aloyce -dhamana-nyumba,mahali-msati highway,tarehe ya mnada -11/2/2021
- 3) Jina la mdaiba -Joseph W. Nyaitwe,dhamana-nyumba,mahali-uwangi wa ndege,tarehe ya mnada -11/2/2021
- 4) Jina la mdaiba-Charles N. Mgaya,dhamana-nyumba-mahali-nyarushati,tarehe ya mnada -10/02/2021
- 5) Jina la mdaiba -Mugaya P. Kebara,dhamana -kiwanja,mahali-vonsoi,tarehe ya mnada 11/2/2021
- 6) Jina la mdaiba-Shadrack M. Chacha,dhamana-boma,mahali-biambwii,tarehe ya mnada 12/2/2021
- 7) Jina la mdaiba Michael S. Chubb na Mayala Michael,dhamana -nyumba,mahali-nbyambusi,tarehe ya mnada 26/2/2021
- 8) Jina la mdaiba-Steve M. Masiki ,dhamana -nyumba-mahali- ilalo-tarehe ya mnada 27/2/2021
- 9) Jina la mdaiba-Steven M. Masiki ,dhamana -nyumba-mahali-nbyambusi,tarehe ya mnada 27/2/2021
- 10) Jina la mdaiba-Victor Lema -dhamana -nyumba,mahali-mkoloni,tarehe ya mnada 29/2/2021
- 11) Jina la mdaiba Marlyn Solomon,dhamana-kiwanja,mahali-nyamzobe,tarehe ya mnada 03/02/2021
- 12) Jina la mdaiba Evans Simbaya ,dhamana -nyumba ,mahali- kambarage,tarehe ya mnada 3/2/2021
- 13) Jina la mdaiba Samwel Luleche ,dhamana -kiwanja ,mahali- kishiri,tarehe ya mnada 4/2/2021
- 14) Jina la mdaiba Anna John,dhamana-nyumba, mahali- katoro, tarehe ya mnada 7/2/2021
- 15) Jina la mdaiba Ramadhani K.Mtengenzo ,dhamana -kiwanja ,mahali- geita ,tarehe ya mnada 7/2/2021
- 16) Jina la mdaiba Masumbuko Venas ,dhamana -kiwanja-mahali-kanyama ,tarehe ya mnada 25/1/2021
- 17) Jina la mdaiba Winifrida Masunga(Amos) ,dhamana-nyumba,mahali-igogo,tarehe ya mnada 4/2/2021
- 18) Jina la mdaiba Boniphace Kahana,dhamana-kiwanja,mahali-buhongwa ,tarehe ya mnada 12/2/2021

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO

Simu: +255 26 2324455

Fax: +255 26 2323233

Barua Pepe:@mow.go.tz

Tovuti: www.mwtc.go.tz

Mtta wa Moshi,
S.L.P. 2888, 40470
DODOMA,

TAARIFA KWA UMMA

1. Ndugu wananchi mnatangaziwa kuwa katika tarehe **25/1/2021** na **28/1/2021** Kampuni ya **Bonite Bottlers Limited** itasafirisha mzigo mkubwa (Wide load) kutoka mpaka wa **Holili hadi Bonite Bottlers Limited** kuitia **Shrimatunda**. Namba ya gari: **KBZ903A / ZD4287**

2. Gari hilo lina vipimo vifuatavyo:
Urefu - mita 21.30
Upana - mita 3.40
Kimo - mita 4.80

3. Njia itakayotumika: **Mpaka wa Holili hadi Bonite Bottlers Limited** kuitia **Shrimatunda**. Gari lisafiri muda wa mchana tu (**Kuanzia saa 12:30 Asubuhi mpaka saa 12.00 jioni**)

Tunaombwa radhi kwa usumbufu utakaojitokeza.

MAKALA MAALUM

Kinara mtihani kidato cha nne alivyopokewa kifalme Mbeya

Na Nebart Msokwa, MBEYA

MWANAFUNZI Paul Luziga (17), aliyeongoza kitaifa katika matokeo ya mtihani wa taifa wa kidato cha nne mwaka jana, amepata mapokezi ya kifalme alipowasili shulen Panda Hill katika Bonde la Songwe mkoani Mbeya.

Kinara huyo ambaye wakati wa matokeo yakinangazwa na Baraza la Mitihani (NECTA) alikuwa jijini Dar es Salaam, amelazimika kurejea mkoani Mbeya kwa ndege baada ya uongozi wa shule yake kumlipia tiketi ya usafiri huo ya kwenda na kurudi ili wamponeze.

Alipowasili kwenye Uwanja wa Ndege wa Kimataifa wa Songwe (SIA), mwanafunzi huyo alishuhudia maajabu baada ya kukuta magari zaidi ya 20 aina ya Coaster yakiwa yamewabeba wanafunzi wenzake zaidi ya 500 na walimu wao waliofika uwanjani huko kumlaki.

Umati huo wa wanafunzi ambaa walibea mabango yenye ujumbe wa kumpongeza mwamba huyo, ulisababisha baadhi ya wananchi nao kujongea uwanjani huko kushuhudia kinachoendelea.

Shughuli hilo ilisababisha uwanja huo wa ndege kufurika watu waliohitaji kumwona na hata wasafiri wengine walilazimika kusubiri mpaka umati huo upunge ndipo waondoke.

Kwa mujibu wa taratibu za uwanja huo, ni wanafunzi wachache sana walioruhiwa kuingia ndani ya jengo la kupokea abiria kumsubiri shujaa huyo, hivyo wengine walilazimika kumsubiria nje.

Luziga aliwasili uwanjani huko kwa ndege ya Shirika la Ndege la Taifa (ATCL) majira ya saa tisa alasiri na kulakiwa na wenyeji wake ambaa walikuwa wamejipanga kwa namna ya kipekee kwa ajili ya tukio hilo.

SUTI MAALUM

Wakati kinara huyo anapokewa, baadhi ya wanafunzi waliandaliwa kwa kushonewa suti maalum zenye rangi nyeusi na miwani ya rangi nyeusi zilizowafanya waonekane kama walini wa Rais.

Baada ya kushuka kwenye ndege, Luziga alivishwa taji maalum na wanafunzi wenzake lilitokuwa na maandishi yaliosomeka 'Paul Luziga, Tanzania One (T.O) 2020' na kupewa maua maalum kisha akapandishwa kwenye gari maalum lenye paa la wazi tayari kwa safari ya kueleke shulen.

Baada ya kupanda kwenye gari huko akipunga mkono na kukunja ngumi kua-shiria ushindi, gari lilanza safari, huko likiwa limezungukwa na 'walini' hao ambaa walikuwa wananging'inia kwenye milango mpaka msafara ulipofika Barbara Kuu ya Tanzania na Zambia (TAN-ZAM).

Msafera huo uliokuwa na magari zaidi ya 20 yakiongozwa na gari la Polisi aina ya Probox, ambalo lilitangulia na kuzuia magari yote katika Barbara Kuu kupisha msafara huo, ulianza safari kueleke shulen.

Kutoka Uwanja wa Ndege wa Kimataifa, msafera huo ulieleke katikati ya Mji Mdogo wa Mbalizi ulioko takriban kilometa 10 kutoka uwanjani huko na kuzunguka barabara kadhaa za mji huo

Kinara wa matokeo ya mtihani wa Kidato cha Nne 2020, Paul Luziga, akipunga mkono juu ya gari wakati alipopokelewa na msururu wa magari baada ya kuwasili katika Uwanja wa Ndege wa Kimataifa wa Songwe (SIA), jijini Mbeya jana, akiilekeea shulen Panda Hill kwa ajili ya kupongezwa na walimu pamoja na wanafunzi wa shule hiyo.

PICHA: NEBART MSOKWA

kabla ya kurejea shulen umbali wa zaidi ya kilomita 20.

KAULI YA MKUU WA SHULE

Akitoa historia ya kitaaluma ya Luziga, Mkuu wa Shule ya Panda Hill, Zephania Lusanika, alisema kijana huyo alikuwa anafanya vizuri tangu kwenye mtihani wa usaili mwaka 2016 ambapo alishika nafasi ya tatu kati ya wanafunzi 800 waliofanya mtihani huo kwa kupata wastani wa 92.

Alisema kijana huyo alidhahirisha zaidi ubora wake kwenye Mtihani wa Kidato cha Pili Mwaka 2018 ambapo alifanya vizuri zaidi kuliko wenzake na kuwa wa kwanza.

Alisema kwenye mtihani wa kujipima wa kidato cha nne, kijana huyo alifauli kwa kupata daraja la kwanza la alama nane (8), lakini kwenye mtihani wa Jimbo, aliongeza juhudhi na kupata daraja la kwanza la alama saba (7).

Alisema kuwa kabla ya kufanya mtihani wa taifa, kijana huyo aliaahidi walimu wake kuwa angefaulu, lakini siyo kwa kiwango ambacho amefikia cha kuwa kinara kitaifa.

"Aliwaahidi walimu wake kuwa atafanya vizuri kwenye mitihani yake na kuwapeleka bungeni jijini Dodoma badala ya Mlimani City jijini Dar es Salaam. Kwa hiyo, tulikuwa tunajua atafanya vizuri ila siyo kwa kiwango hicho," alisema Lusanika.

Alisema shule hiyo ina wanafunzi wengi na wanafanya vizuri kwa sababu wanalelewa katika mazingira ya kujituma,

kuwa na nidhamu na kumtumikia Mungu.

Alisema katika miaka 10 iliyopita shule hiyo imekuwa ikifanya vizuri na imekuwa mionganii mwa shule 50 bora kitaifa, huko wanafunzi wakijitokeza kwenye orodha ya vinara 10 kwenye matokeo ya kidato cha nne na cha sita.

MAMA WA SHUJAA

Mama mzazi wa Luziga, Lucy Mogela, alisema alipokea matokeo ya mwanaue huyo kwa mshtuko uliosababisha adondoshe machozi ya furaha kila anapopigia simu na watu kumpongeza kuhusu matokeo ya mwanawawe.

Alisema Paul ni mtoto wake wa mwisho kuzaliwa kati ya watoto sita na kwamba wote wamesoma, lakini hakuna aliyefauli kwa kiwango cha juu kama kijana huyo.

Mama huyo ambaye ni mjane, alisema mwanaue huyo alianza kuonyesha kuwa ana akili nydingi wakati akiwa mdogo ambapo alikuwa anahoji maswali mengi ambayo yalikuwa yanaashiria kuwa na upeo mkubwa.

"Kila mzazi anayempelea mtoto wake shulen, huwa anatamani mtoto wake afanye vizuri, kwa hiyo mimi nimejawa na furaha kubwa sana na ninaamini ni mpango wa Mungu uliomwezesha mwanganu huyu," alisema Lucy.

Aliwashukuru walimu na walezi wa wanafunzi wa shule hiyo kwa kumlea vyema mwanaue pamoja na wenzake na hivyo kuwafanya kufauli vizuri kwenye mitihani yao huko akiwataka wanafunzi walibaki, kumwamini Mungu.

SIRI YA MAFANIKIO

Akizingumza na wenzake baada ya kulakiwa shulen huko huku akiwa amezingirwa na walini wake, Luziga alisema siri ya kufanya vizuri kwenye mitihani hiyo ni kujituma kwenye masomo na kumtumainia Mungu.

Alisema hata yeye hakatarajia kuwa angefaulu kwa kiwango hicho cha kuwa kinara kitaifa na hivyo matokeo hayo yalimshtha na hakuamin kabisa mwanzoni.

"Ninatamani sana kuwa injinia na ninaamini kuwa nitaweza, ninachamini ni kwamba siri ya mafanikio yangu ni kujituma pamoja na kumtumainia Mungu, hivyo ninachowashauri wenzangu ni kuongeza bidii na kufuata kile wanachoelekezwa na walimu," alisema Luziga.

Aliwashukuru walimu wake na wanafunzi wenzake kwa mapokezi aliyoypata kuanzia uwanja wa ndege mpaka shulen huko, akisisitiza kuwa ni historia kubwa kwenye maisha yake.

WANAFUNZI WALONGA

Baadhi ya wanafunzi wa shule hiyo, walisema matokeo ya Luziga yamekuwa ni changamoto kubwa kwao kwa kuwa yameiletea heshima shule yao ambayo hata wao wanatakiwa kuitetea watakafopanya mitihani.

Mmoja wa wanafunzi hao, Sued Ndanzi, ambaye ni mwanafunzi wa Kidato cha Nne, alisema ufaulu wa kijana huyo unawafanya na wao kuwa na wivu wa kutaka wafanye vizuri na kufanyiwa sherehe kama hiyo.

Alisema wanafunzi wengi huwa wanakuwa na uwezo, lakini wanashindwa kufanya vizuri kutokana na kutojituma kwenye masomo na kutozingatia kile wanachofundishwa.

"Walimu wetu wameamua kumfanyia mwenzetu kitu hiki ili kutuhamasisha sisi tulioibaki, wanatueleza kabisa kwamba kila mtu anawenza kuwa T.O (Tanzania One), hivyo tunamini hii ni hamasa kwetu," alisema Ndazi.

Elizabeth Mwalukana, mwanafunzi mwingine katika shule hiyo, alisema watahakikisha wanamtumia kijana huyo kama dira yao kwa kujituma zaidi kwenye mitihani ya kidato cha nne na cha sita ili kuiendezea sifa ya shule hiyo.

Aliumba uongozi wa shule hiyo kuiendelea kuwafanya sherehe wanafunzi wanaofanya vizuri, ili kuiendelea kuweka hamasa kwa wanafunzi wa shule hiyo kuongeza juhudhi.

Kuanzia katika Uwanja wa Ndege mpaka kwenye viwanja vya Shule ya Sekondari Panda Hill, wanafunzi walikuwa wanaimba wimbo wa kumpongeza kijana huyo wakisema 'We T.O! we T.O! we T.O!'

Januari 15, mwaka huu, Katibu Mtendaji wa NECTA, Dk. Charles Msonde, alitangaza matokeo ya Mtihani wa Taifa wa Kidato cha Nne, Kidato cha Pili na Darasa la Nne na kubainisha kuwa Tanzania One kwa Kidato cha Nne ametoka katika shule hiyo ya mkoani Mbeya.

HABARI KITAIFA

Wavamizi waamriwa kuondoka eneo mgodi

Na Mwandishi Wetu, SHINYANGA

NAIBU Waziri wa Madini, Prof. Shukrani Manya, ameamuru watu waliovamia mgodi wa almasi unaomilika na kampuni ya El Hilal Minerals, eneo la Mwangokolo, Mwadui mkoani Shinyanga, kuondoka ndani ya siku mbili.

Prof. Manya alitoa maagizo hayo juzi alipotembelea eneo hilo na kuitaka Kamati ya Ulinzi na Usalama ya Mkoa wa Shinyanga, kuwaondoa ili kulinda eneo hilo la mwekezaji.

Alitoa agizo hilo baada ya kupoeka malalamiko kutoka El Hilal Minerals Limited yenye leseni ya uchimbaji mkubwa wa madini ya almasi, kuhusu kuvamia na wachimbaji wadogo katika eneo lake.

Awali, katika kikao baina ya uongozi wa wizara na wachimbaji wakubwa wa almasi, wachimbaji wadogo pamoja na wafanyabiashara wa madini, Prof. Manya alitoa maelekezo maalumu akiwataku kusitisha utaratibu wa kuendelea kudhamini vikundi mbalimbali vya wachimbaji wadogo kuvamia kwenye eneo lenye leseni na kushauri wazingatia sheria za madini kwa faida ya pande zote.

"Ninalekeza wachimbaji wote waliovamia eneo hilo la mgodi kuondoka ndani ya siku mbili kwa kuwa mafanya shughuli za madini kinyume cha sheria," amesema Naibu Waziri.

Prof. Manya alisema wawezekaji wajitokeze kwa wingi kwa kuwa ni lazima serikali ilinde haki za wachimbaji wakumbwa, wadogo na wakati.

"Sheria ya Madini inasema mwenye leseni anao wajibu wa kuheshimia pamoja na kupatiwa ulinzi na usalama ili afanye shughuli zake ipasavyo.

Aidha, Prof. Manya alimwelekeza Kamanda wa Polisi wa Mkoa wa Shinyanga kuhakikisha anaongeza ulinzi na eneo hilo baada ya siku mbili kumilia kuanzia leo.

"Ninawataku wachimbaji wote mliovamia eneo hilo mfuata utaratibu uliopangwa na namwelekeza Ofisa Madini Mkazi wa Mkoa kuhakikisha anawapata eneo tofauti ili mwendelee na uchimbaji, lakini mkiwa kwenye taratibu zinazotambulika kisheria," alisitisiza.

Mkuu wa Mkoa wa Shinyanga, Zainabu Teleck, alipongeza Prof. Manya kwa kutoa maelekezo kwa wachimbaji kuondoka na kuiagiza kamati yake ya ulinzi na usalama ya mkoaa kuzingatia maagizo hayo ili kuitatu mgogoro huo wa uvamizi.

Naye Ofisa Madini Mkazi wa Mkoa wa Shinyanga, Mhandisi Joseph Kumbulu, alisema kuwa Januari 20, mwaka huu, ofisi ya madini kwa kushirikiana na vyombo vya ulinzi na usalama, iliwatoa zaidi ya wachimbaji wadogo 400 waliovamia eneo lenye leseni ya uchimbaji ya mgodi wa mwekezaji huyo.

Wataka JPM asipokee ripoti ya ardhi

Na Godfrey Mushi, ARUSHA

WANANCHI wanaoishi ndani ya Mamlaka ya Hifadhi ya Ngorongoro (NCAA), wamemwomba Rais John Magufuli, asikubaliane na mapendekezo ya ripoti ya mchakato wa timu ya ardhi mseto (MLUM) na timu ya mpango wa ujumla wa usimamizi wa eneo hilo, kwa kuwa haina baraka za wenyiji.

Wamesema wapo tayari kutafuta suluhu ila ushirikishwaji uwe wa dhati na usi na mashinikizo.

Akisoma tamko la madiwani 11 wa Halmashauri ya Wilaya ya Ngorongoro, vijiji 25 na viongozi wa mila wa Tarafa ya Ngorongoro, James Moringe, alisema sehemu kubwa hajashirikishwa na ripoti haikuzingatia maoni ya jamii.

Vile vile, alisema ripoti hiyo imependekeza eneo la wenyiji kutwaliwa, hivyo

kuathiri kwa kiasi kikubwa maisha ya jamii hilo.

Moringe ambaye ni Diwani wa Kata ya Laitole (CCM), alieleza: "Sisi madiwani na Malaiwanani, kwa niaba ya wenyiji wa eneo la Hifadhi ya Ngorongoro, kwa unyenyekevu tunamwomba Mheshimiwa Rais Magufuli atupue jicho eneo hilo ili ikiwezekana abadilishe uongozi wa NCAA na kufumua taasisi hiyo kwa sababu imeshindwa kusimamia eneo na ndio chanzo cha mgogoro na kudorora kwa uhusiano kati ya jamii na wahifadhi."

Kabla ya kutolewa tamko hilo, Diwani wa Kakesio (CCM), Johannes Tiamasi, ambaye pia ni Katibu wa Baraza la Wafugaji nchini, alisitisiza kuwa wenyiji wako tayari kushirikiana na mamlaka katika kutatta matatizo yanayoikumba eneo la Hifadhi ya Ngorongoro ikiwamo uvamizi wa mimea isiyi ya asili, ongezeko la idadi ya watu na maendeleo haffu ya

wenyiji.

"Shughuli za uhifadhi na za utalii zinachangia kwa sehemu kubwa kukuza uchumi wa nchi yetu na hivyo kupunguza umasikini. Wenyiji ni wahifadhi wa asili na wameendelea kuisaidia serikali katika kulinda, kutangaza na kushiriki kutatta matatizo yanayoikumba sekta ya maliasili na utalii," alisema Tiamasi.

Aidha, Mwakilishi wa viongozi wa mila wa Tarafa ya Ngorongoro, Lazaro Saitoti, alimuomba Waziri wa Maliasili na Utalii, Dk. Damasi Ndumbaro asikubali pia kupotoshwa na akubali kukaa upya na wenyiji na kujadili namna ya kutatta matatizo yanayotajwa kuidhoofisha NCCA.

Saitoti alisema wenyiji wa Hifadhi ya Ngorongoro, si wavamizi wa eneo la hifadhi, bali ni wakazi halali wenyi haki za msingi na wanaotambulika na sheria ilioanzisha eneo hilo mwaka 1959.

Mkuu wa Taasisi ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa (TAKUKURU), Mkoa wa Iringa, Domina Mukama (kushoto), akikabidhi funguo za nyumba kwa mama mjane Husna Joseph, mjini humo jana, baada ya kujengewa nyumba mpya katika eneo la Kihesa, kutokana na kiwanja walichokuwa wakikimiliki na marehemu mume wake kuuzwa katika mazingira ya kutatanisha. **PICHA: FRIDAY SIMBAYA**

Mjane aliyetapeliwa kiwanja ajengewa nyumba

Na Francis Godwin, IRINGA

TAASISI ya Kuzuia na Kupambana na Rushwa (TAKUKURU) Mkoa wa Iringa, imemwezesha mjane Flora Richard, mkazi wa Kihesa, aliyejengwa nyumba ya kisasa na mtuhumiwa anayedaiwa kununua kiwanja hicho pasipo kufuata utaratibu.

Mjane huyo baada ya kuona kiwanja alichokuwa anamiliki, ambacho aliachawa na marehemu mume wake kimejengwa nyumba na mtu mwingine, alifika ofisi za TAKUKURU kulalamika na taasisi hiyo ilifuatilia na kubaini kuwapo kwa dalili za utapeli.

Mkuu wa TAKUKURU Mkoa wa Iringa, Domina Mukama, aliaambia waandishi wa habarijana kuwa baada ya TAKUKURU kuingilia kati mgogoro huo, walizikutanisha pande zote mbili zilizoku-

wa zikvitana na kufikia makubaliano ya kununua kiwanja kingine kwa ajili ya kumjengea mjane huyo.

Mukama alisema nyumba hiyo yenye vyumba vitatu, imekamilika na tayari jana ilikabidhiwa kwa mjane huyo na familia yake tayari kwa kuhamishia makazi yao katika nyumba hiyo.

Bila kumtaja aliyejenga nyumba hiyo, Mukama alisema mtu ambaye amekuballi kumjengea nyumba mjane huyo ni mtu wa pili kununua kiwanja hicho, hivyo alilazimika kujitolea kujenga nyumba hiyo ili kuepusha malumbano.

Mjane huyo aliipongeza TAKUKURU kwa kumsaidia kupata haki yake na kuwa sasa ataishi katika nyumba hiyo ya kisasa.

Alisema awali alikuwa akiishi kwa mama yake kutokana na kukosa nyumba ya kuishi ila sasa atalazimika kuishi

wenyi nyumba hiyo.

Wakati huo huo, TAKUKURU Mkoa wa Iringa kwa kipindi cha Oktoba hadi Desemba, mwaka jana, ilipokea malalamiko 57 na baadhi ya mashauri 21 yalifkishwa mahakamani na mengine 18 kuzishauri taasisi husika juu ya nini cha kufanya.

Mukama alisema pamoja na kupokea malalamiko hayo, taasisi hiyo kwa kipindi hicho imeokoa vifaa ghafi vya Shirika la Umeme Tanzania (TANESCO) ambavyo vilitakiwa kurejeshwa na mkandarasi baada ya kukamilisha kazi kama mikataba ilivyomtaka.

Aidha, alisema Sh. 582,619,651.00 zimeokolewa kutokana na ukusanyaji wa madeni kutoka wadaiwa sugi wa SACCOS kwenye vyama vya ushirika, benki na wakopeshaji binafsi katika wilaya zote za mkoaa wa Iringa.

Nipashe

MWANGA WA JAMII

Timu Ligi Kuu ziache malalamiko, zijiipange

LIGI Kuu Tanzania Bara ambayo kwa sasa imesimama kwa ajili ya kutoa nafasi kwa Timu ya Taifa (Taifa Stars), inayoshiriki fainali za Kombe la Mataifa ya Afrika kwa Wachezaji wa Ndani (CHAN), inatarajia kuendelea tena ifikapo Februari 19, mwaka huu.

Ligi hiyo inayoshirikisha timu 18 kutoka mikoa mbalimbali hapa nchini, itaendelea katika mzunguko wa 19.

Hata hivyo, kabla ya kuanza kwa mzunguko huo, Bodi ya Ligi Kuu Tanzania (TPLB), imetangaza timu za Simba na Namungo FC zitacheza kwanza viforo vyake (mechi tatu kila timu), hii ni kutaka kuona klubu zote zitakuwa zimecheza mechii sawa kabla ya mzunguko wa 19 haujaanza rasmi.

Mabingwa watetezi, Simba ya jijini Dar es Salaam na Namungo ya mkoani Lindi zimekuwa na mechii za viforo kuto-kana na kubanwa na majukumu na mechii za kimataifa za Ligi ya Mabingwa Afrika na Kombe la Shirikisho.

Kuelekea mechii hizo za viforo na mzunguko wa pili ambaao umeshaanza, Nipashe inazikumbusha timu zote kufanya maandalizi mazuri kwa ajili ya kufanya vyema katika mechii zake za hatua ya lala salama.

Timu zitakaziojandaa vizuri, zitajiweka katika nafasi ya kupata matokeo chanya na kujimarisha kwenye mbio za kuwania ubingwa wa msimu huu, huku zilizokuwa katika hatari ya kushuka nazo zitajinasua na janga hilo.

Tunaamini kila timu kupitia makocha waliowajiri zijiimarisha kwa kusajili wachezaji wapya kwa lengo la kuungeza nguvu baada ya kubaini upungufu ulijojiteza wakati wa mzunguko wa kwanza na kuzifanya baadhi ya timu kupoteza idadi kubwa ya michezo.

Baada ya kukamilisha kwa zoezi la usajili wa dirisha dogo, muda ulipo ni timu kuendelea kujimarisha kwa kufanya mazoezi yatakayowaweka imara kwa ajili ya kupambana kusaka pointi tatu katika kila mechii na hatimaye kutimiza malengo waliyojiwekeea.

Tunawashauri timu zote kujipanga kuhakikisha kipenga cha lala salama kitakapoanza, kila upande unafanya majukumu yake na kuepuka kutumia muda mrefu kulalamika au kulaumu na badala yake kutumia nguvu zaidi katika kusaka pointi uwanjanji.

Dunia ya sasa pointi hupatikana uwanjanji, hakuna mteremko, hakuna miujiza, timu iliyosajili vizuri, iliyojandaa vyema ndio yenyenafasi ya kutwaa ubingwa ambaao bado uko wazi na hata walioko mkiani, pia wana nafasi ya kuondoka huko na kujihakikishia nafasi ya kubakia kwenye ligi hiyo ya juu upande wa Tanzania Bara.

Viongozi, makocha na wachezaji kila mmoja atakapotekeleza vyema majukumu yake, tuna hakika atakuwa ameisaidia klubu yake kwa asilimia kubwa kutimiza malengo yao na kuingilia majukumu ya mwingine, ni kutaka kujiondo wenye kwenye ushindani.

Lakini tunawakumbusha viongozi wa klubu zote zinazoshiriki mashindano yanayosimami na Shirikisho la Soka Nchini (TFF), kutumia njia sahihi za kuwasilisha malalamiko na kuacha tabia ya kuzungumza katika vyombo vya habari 'kiholela' na kujikuta wakijeweka matatani.

Kwa kutumia njia sahihi zilizowekwa, viongozi wa klubu hizo watakuwa wanajiwka kwenye nafasi nzuri ya kupata haki wanayoililia na kukiuka sheria kwa kujiona wao wako juu ya TFF.

Nipashe hutolewa na kuchapishwa na:

THE GUARDIAN LIMITED

Mhariri Mtendaji : Beatrice Bandawe

Meneja Usambazaji na Masoko: Emmanuel Lyimo, 0716 500500

Mapokezi: 0745 700710

Matangazo: 0782 253676

Baruaapepe: advertise@guardian.co.tz
Website: www.ippmmedia.com
epaper.ippmmedia.com

Muungwana Lazima Nilonge

Tatizo Stars si kocha, wachezaji ni mfumo

Na Adam Fungamwango

UMEKUWA ni kama utamaduni wa baadhi ya mashabiki wa soka hapa nchini kwa sasa kuwa kila Timu ya Taifa (Taifa Stars), inapofanya vibaya, basi 'jumba bovu' linamwangukia kocha mkuu wa timu hiyo.

Tangu timu hiyo ilipokuwa chini ya Marcio Maximo, mambo ni yale yale. Hadi alipokuja Emmanuel Amunike hali iliendelea kuwa hivyo na hata sasa ambapo infundishwa na Etienne Ndayiragije hakuna kilichobadilika.

Maximo, ambaye ni Mbrasil aliipeleka Stars kwa mala ya kwanza katika Fainali za Kombe la Mataifa ya Afrika kwa Wachezaji wa Ndani (CHAN), mwaka 2009 zilizochewa nchini Ivory Coast, lakini baadaye alionekana hafai, akaondolewa.

Walikuja makocha wengi baadaye ambaao nao waliondoka kwa mtindo unaofanana na huo, hadi alipokuja Mnigeria, Amunike.

Huyu naye alifanikiwa kuipeleka Tanzania kwenye Fainali za Mataifa ya Afrika (AFCON), zilizochewa nchini Misri, mwaka juzi. Baadaye naye hakudumu akatimuliwa.

Sisemi kuwa kocha ambaye ameipatia mafanikio timu asifukuzwe, lakini Watanzania kuwa tabia ya kuwaondo makocha kwa namna ambayo wanaonekana kama vile hakuna kitu walichofanya.

Sasa hivi ukiangalia kwenye mitandao ya kijamii na mijadala inayoendelea kwenye baadhi ya vipindi vya michezo kuhusu Ndayiragije utashangaa.

Ni kocha huyu huyu ambaye kwa kuteua wachezaji ambaao si vipenzi kwa mashabiki wa soka nchini, alifanikiwa kuipeleka Stars kwenye michuano ya CHAN ambayo kwa sasa inaendelea nchini Cameroon.

Hata jinsi Stars ilivyofanikiwa kuingia fainali hizo, utagundua kuwa ni juhudu binafsi za kocha huyo kuchagua wachezaji wenye vipaji ambavyo vinawenza kumsaidia huku akimjumuisha golikipa mkongwe na mzoefu, Juma Kaseja.

Lengo lake la muda mfupi lilikuwa ni Stars ifuzu. Alijua amchukue nani na nani ili atimize lengo. Na kweli alifanikiwa.

Kwa sasa anaonekana kama vile haiwei Stars, afukuzwe na kutafutwa kocha mwingine. Mimi sikatai Ndayiragije kufukuzwa kwa sababu hatokaa milele. Lakini

kumpa lawama kuwa ndiyo sababu ya Stars kutofanya vyema katika mechii ya kwanza kwa kufungwa mabao 2-0 dhidi ya Zambia, ndiyo napoona hakuna uhalisia.

Kwa baadhi ya Wabongo walivyo, leo kama Stars ikiifunga Namibia, zile kelele zote za Ndayiragije zitapungua na kama itapita kwenye hatua ya makundi, basi kelele na malalamiko yanayoendelea sasa yaitsa kabisa.

Zinawenza kuibuka pale timu itakaposhindwa kuchukua Kombe la CHAN. Bado kuna baadhi ya Watanzania wa-naamini kuwa Stars ina uwezo mkubwa kisoka kiasi cha kuchukua kombe la michuano hiyo na kama likikosekana tatizo linakuwa ni kocha.

Si kweli. Labda ingekuwa ile Stars ya miaka ya 1970 hadi mwishoni mwa 1980. Baada ya hapo soka la Tanzania lilishuka sana na sasa ndiyo limeanza kupanda tena taratibu, bado hata Stars ikichukua CHAN siyo kwamba itakuwa soka lake liko juu sana.

Hapo miaka ya katikati kuna sehemu tulikosea. Misingi ya kuzalisha wachezaji wapya ilikiukwa. Hatukupata wachezaji bora tena kama kina Mohamed Rishard Adolf, Peter Tino, Mohamed Salim, Juma Mkambi, Charles Boniface Mkwasa, Thuwein Ally na wengineo.

Mashindano ya soka yalianzia shulen, vyuoni na hata kwenye mashirika ya umma, kampuni na hata sekta binafsi.

Zamani kila kona ya nchi kulikuwa na viwanja vya kuchezza watoto, lakini baadaye vilipigwa bei na kuwa gereji, kujengwa nyumba, ndiyo maana tunaona wachezaji wengi wa Kibongo hata kwenye CHAN, 'kukontro' mpira tu inakuwa tatizo. Wachezaji wengi wa Kitanzania wana tatizo la kumiliki mpira na kutulia, huu ndiyo msingi mkubwa wa soka ambaao mchezaji anafundishwa utotonii.

Badala yake tunaona wachezaji wetu wakiwa na mpira, utafikiri chini au mpira wenye wena moto.

Hata wachezaji vipenzi vya mashabiki ambaao mashabiki wengi wa soka walitaka kocha awaite, walishawayi kuitwa huko nyuma tatizo ni hilo hilo na hakuna walichofanya.

HABARI KITAIFA

RC awaweka mtegoni Ma-DED halmashauri

Na Gurian Adolf,
SUMBAWANGA

MKUU wa Mkoani wa Rukwa, Joachim Wangabo, amewapa siku tatu wakurugenzi wa halmashauri mkoani hapa kujieleza kwa maandishi ni kwa nini wameshindwa kutekeleza agizo la Makamu wa Rais, Samia Suluhu Hassan.

Agizo hilo alilitoa Januari 19, mwaka huu, katika Kijiji cha Mollo, wakati akipanda miti ikiwa ni maadhimisho ya Siku ya Upandaji Miti mkoani hapa.

Wangabo alisema mwaka 2015 Makamu wa Rais aliagiza kila halmashauri nchini ipande miti walau milioni 1.5 katika kipindi cha mwaka mzima, lakini agizo hilo limeshindwa kutekelezwa katika halmashauri zote za mkoa wa Rukwa.

Alisema mwaka 2018/2019 halmashauri zote nne za mkoa wa Rukwa zilipanda miti milioni 2.5 sawa na asilimia 43 ya lengo na mwaka uliofuta zilipanda miti milioni 1.5 sawa na asilimia 26, na hali hiyo imekuwa ikishuka kila mwaka.

Wangabo alisema maelezo watakayotoa wakurugenzi hayo yaye ya maandishi pia waambatanishe na mpango kazi wa utekelezaji wa agizo hilo ili mkoaa upande miti milioni sita katika kipindi cha mwaka mmoja.

Naye Mwenyekiti wa Baraza la Mazingira mkoani Rukwa, Kapteni (mstaaufu) Zeno Nkoswe, alizishauri shule za msingi na sekondari kuanzisha mpango kazi wa upandaji miti ya matunda, hasa miparachichi.

Alisema iwapo kila shule itapanda miche 100 na kuitunza kwa kipindi cha miaka mitatu, inaweza kutoa matunda 500 kila mmoja na kila tunda likiuzwa kwa Sh. 500, watapata Sh. milioni 25 ambazo zitasaidia kuboresha miundombinu ya shule zao.

DC apiga marufuku uchangishaji lazima madawati

Na Neema Emmanuel, MAGU

MKUU wa Wilaya ya Magu mkoani Mwanza, Salum Kali, amepiga marufuku walimu wa shule za msingi na sekondari kuwadai watoto michango ya madawati kabla ya kuanza masomo.

Badala yake, amewataka wakuu hao wazungumze na wazazi na walezi kama watukubali kuchangia kwa hiari na si kwa kuwalazimisha.

Kali alitoa agizo hilo jana mjini hapa alipokutana na wakuu wa shule za msingi na wakuu wa shule za sekondari, waratibu wa elimu wa kata na ofisa elimu wa wilaya katika kikao chao cha kazi.

Alisema serikali haimlazimishi mzazi ku-

changia madawati badala yake walimu wanapawa kufanya mazungumza ya hiari na kifafiki kuwashawishi ili wachangie.

"Ofisa elimu na nyie walimu wakuu msizue wanafunzi kuanza shule na wale waliofaulu kuingia kidato cha kwanza kuzuiwa kuanza masomo kwa kudaiwa madawati," alisema Kali.

Aliwataka walimu kutumia mbinu mbalimbali ikiwamo kushirikisha wazazi na wadau wengine kuwaomba wachangie madawati.

Wilaya ya Magu, alisema imekuwa ya pili kwa ufaulu na kwamba lazima watoto wote waendelee kusoma bila vikwazo vyoyote.

"Ukiitumia lugha nzuri kwa wazazi wanawea kuchangia sehemu kubwa upatikanaji wa madawati na watoto wakawenza

kusoma vizuri," alisema.

Pia mkuu huyo wa wilaya aliwataka walimu kushiriki kwenye ujasiriamali kwa kuuza mifugo kwenye kiwanda cha nyama kilichoko wilayani Magu.

Aliongeza kuwa hakuna kitu kibaya kama mwali muwa ombaomba na kuweka madeni mtaani badala yake wajitahidi kufanya shughuli za kuwaongezea kipato ili waishi vizuri.

Glory Mtui, Ofisa Elimu Wilaya ya Magu, alisema licha ya elimu kutolewa bure, wazazi bado wana jukumu la kuchangia kwa hiari ili kupata madawati katika shule mbalimbali.

Aliongeza kuwa hakuna mwanafunzi yeoyote atakayerudishwa nyumbani kwa kushindwa kuchangia madawati.

Mkurugenzi Mkuu wa Precision Air, Patrick Mwanri, akizungumza na waandishi wa habari jijini Dar es Salaam juzi, kuhusu kuanzishwa kwa kituo cha mafunzo ya wahudumu kwenye ndege, baada ya kupata kibali kutoka kwa Mamlaka ya Usafiri wa Anga Tanzania (TCAA). Kushoto ni Meneja Ubora wa Kituo hicho, Lucas Mathew. **PICHA: JUMANNE JUMA**

PM asema changamoto za mkonge kutatuliwa

Na Mwandishi Wetu

WAZIRI Mkuu, Kassim Majaliwa, amesema serikali itahakikisha changamoto zote zilizokuwa zinawakabili wakulima wa mkonge, ikiwamo kuibibi mapato hazijirudii.

Aliyasema hayo juzi alipozungumza na wananchi baada ya kukagua shamba la mkulima mdogo lililoko Magunga Estate wilayani Korogwe.

Waziri Mkuu alisema miaka ya nyuma Tanzania ilikuwa inashika nafasi ya pili duniani katika kilimo cha mkonge kwa kuzalisha tani 200,000 kwa mwaka ikitanguliwa na Brazil.

Hata hivyo, alisema uzalishaji wa zao hilo ulishuka kutoka tani 200,000 kwa mwaka na hadi tani 39,000 na sasa serikali imedhamiria kuongeza uzalishaji na kufikia tani 150,000 ifikapo 2025.

"Awali wakulima walikuwa wanaabiwa sana jambo ambalo kwa sasa halitojirudia

tena kwani serikali imejipanga ipasavyo kuhakikisha mkulima ananufaika, hivyo tulime mkonge unalipa," alisema.

Naye Mkuu wa Mkoaa wa Tanga, Martine Shigela, alisema awali wakulima wa mkonge walikuwa wakilipwa Sh. 50,000 kwa tani kutoptana na kuibibi na watu wasio waaminifu, lakini baada ya serikali kuingilia kat, bei imonegezekwa hadi Sh. milioni nne.

Shigela alisema hatua hiyo imefikiwa baada ya serikali kuamua kusimamia mwenendo wa biashara ya kilimo cha mkonge na tayari wakulima wameanza kupata tija.

Kaimu Mkurugenzi Mkuu wa Bodi ya Mkonge, Saady Kambona, alisema wamepokea zaidi ya maombi 2,000 ya wananchi wanaohitaji mashamba kulima mkonge.

Alisema Bodi imepeleka maombi Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi kurudishiwa mashamba ambayo yametelekezwa ili wayagawe kwa wananchi.

Kambona alisema kwa sasa hamasa ya kilimo cha mkonge ni kubwa baada ya serikali kuonyesha dhamira ya kulifufua zao hilo na wananchi wengi wamejitokeza wameomba mashamba.

Awali, Mwenyekiti wa Chama cha Msingi cha Ushirika (AMCOS) cha Magunga, Shadrack Lugendo, alisema uzalishaji wa mkonge umekuwa mzuri baada ya chama chao kusimamia na Desemba, mwaka jana, walipata daraja la juu ambalo ni 3L kiasi cha tani mbili baada ya kupita miaka 10.

Kuhusu shamba la mkulima mdogo, Estohim Uri, ambalo Waziri Mkuu alilitembelea, alisema mkulima huyo anamiliki hekti 200 alizopewa na Bodi ya Mkonge.

Mwenyekiti huyo alisema mkulima huyo amepanda hekti 182 ambazo mkonge mkubwa unaovunwa ni hekti 113 na eneo lenye mkonge mdogo ni hekti 69.

Mboga, matunda vyatajwa ni fursa

Na Iddo Mushi,
MOROGORO

W A T A N Z A N I A
wameshauriwa kulima kilimo cha mboga na matunda kutokana na kuchukua muda mfupi kupata mavuno na kutoa faida kubwa kifedha.

Baadhi ya wakulima wa mboga mkoani Morogoro walisema hayo walipokuwa wanatoa maoni yao juu ya utafiti uliofanywa na Mtandao wa Wakulima Afrika Mashariki na Kusini mwa Afrika (ESAFF), kama kuna athari zozote kwa wakulima uliporopotiwa ugonjwa wa Covid-19 unaoeneza virusi vya corona.

Wakulima wengi waliohojiwa walidai kutoathiriwa na ugonjwa huo, badala yake wale wanaolima mboga na matunda waliwahimiza wananchi kugeukia kilimo hicho kwani mavuno yake hupatikana muda mfupi baada ya kupanda na kwamba ni lishe muhimu kwa wagonjwa pamoja na kuwa na faida kubwa kifedha.

Landport, mjini Morogoro ambaye kwa takribani miaka mitano amekuwa akilima mchicha na tembele, alisema:

"Kilimo cha mboga kina unafuu mkubwa kiuwekezaji kutokana na gharama zake kuwa chini, mafanikio nayaona maradufu."

Akabainisha zamani alikuwa akijihusisha na ununuzi wa nafaka, lakini hakuwa akipata faida kama aliviyotarajia, hivyo kuachana na biashara hiyo na kuamua kulima mboga.

Nao baadhi ya wafanyakazi ndogo katika mashamba ya mboga, Kibua Ali, Haruni Daudi na Ezekiel Kipande walisema shughuli hizo zimekuwa zikiwapatia uhakika wa kipato kila siku na kufanya familia zao kuwa na uhakika wa kuishi na kufanya shughuli zingine za maendeleo zikiwamo elimu, afya na mitaji ya biashara.

Na Shaban Njia, KAHAMA

WA S I N D I K A J I wa mchele wilayani Kahama, w a m e i o m b a serikali kuwatafutia soko la mchele la pamoja litakalosaidia kutoa bei elekezi yenye tija kwa wafanyabiashara nchini na wanunuzi wa bidhaa hiyo kutoka nchini za Afrika Mashariki na Kusini mwa Jangwa la Sahara (SADC).

Hayo yalibainishwa jana wakati wa ufunguzi wa mafunzo ya kuwajengea uwezo wa kuzalisha mchele bora wenye viwango vinavyokidhi ushindani katika soko la ndani na nje ya nchini, yaliyotolewa na Baraza la Mchele Tanzania (RCT), kwa kushirikiana na Taasisi ya Utafiti (REPOA) kupitia mradi wa TradeCom II.

Victor Muzo, mfanyakibashara na msindikaji kutoka Shinyanga alisema, kila mmiliki wa mashine ya kusindika mchele ana bei yake ya kuuza hali inayosababisha wateja kutotambua bei sahihi ni ipi na kusababisha bidhaa hiyo kununuliwa kinyemela.

Alisema, ili kuwa na bei ya pamoja ni vyema serikali ikaunda ushirika kwa wasindikaji wa mchele kila wilaya zinazolima mpunga ili kuwa na bei moja kama iliyio kwa wakulima wa zao la pamba na tumbaku pamoja na kusaidia kupata soko la uhakika kutoka nchi za SADC.

"Maisha yetu yameshikiliwa na madalali, wanaotupangia bei hasa tunapopata tenda kubwa, tunashindwa kukataa kwa sababu kila mashine inayosindika mchele ina bei yake, tunaomba serikali kutengeneza ushirika ili

tuwe na bei moja na yenye tija," alisema Muzo.

Naye Haroun Msuya alisema, mchele umekuwa ukishuka bei kwa sababu ya ukosefu wa masoko ya uhakikisha ya ndani na nje, awali wateja wao wakubwa walikuwa wafanyabiashara kutoka nchini Rwanda, Kenya, Uganda na Kongo ambayo mida imefungwa na walizuiliwa kujua kununua.

Asha Hassani alidai, eneo walipojenga viwanda vya uchakati wa mchele liki mjinji katika halikidhi mahitaji na kuiomba serikali kuwatengea eneo lingine kwa ajili ya ujenzi wa viwanda vikubwa na kuwatafutia mikopo yenye riba nafuu ili kuwekeza zaidi.

Kwa upande wake, Mkurugenzi wa RCT, Winnie Bashagi alisema, zao hilo linalochanga Pato la

Taifa kwa asilimia 2.6, hulimwa katika wilaya 64 nchini na zaidi ya kaya asilimia 18 zinanufaika na zao hilo.

Akifungua mafunzo hayo, Katibu Tawala wa Wilaya ya Kahama kwa niaba ya Mkuu wa Mkoo wa Shinyanga Timoth Ndanya, aliwataka wafanyabiashara na wasindikaji wa mchele kutumia kituo cha uwezeshaji wananchi kiuchumi ili kusindika mchele katika hali ya ubora, usafi na kuitambua soko liko wapi.

Pia, aliwataka kuwa na uhusiano mzuri na wakulima wa zao hilo sehemu zote zinazolima mpunga na kuacha kulima zao hilo kwa kutegenea mvua ambazo hupata mavuno ya wastani wa tani 3.5 kila mwaka huku wakutumia kilimo cha umwagiliaji kupata zaidi ya tani sita za mpunga.

Mkuu wa Mkoo wa Dar es Salaam, Aboubakar Kunenge (kulija), akipokea sehemu ya msaada wa madawati 400 kutoka kwa Kaimu Ofisa Mkuu wa Fedha wa Benki ya NMB, Benedicto Baragomwa, uliotolewa na benki hiyo jana, kwa ajili ya kusaidia tatizo la uhaba wa madawati jijini humo. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Kamati yaridhishwa utendaji NHC

**Na Munir Shemweta,
DODOMA**

KAMATI ya Kudumu ya Bunge ya Ardhi, Maliasili na Utalii, imeridhishwa na kasi ya utekelezaji miradi ya Shirika la Nyumba la Taifa (NHC) na kilitaka shirika kuboresha ubunifu na mikakati ya makusanyo ya malimbikizo ya madeni ya kodi.

Vilevile, kamati hiyo imeliagiza shirika kufanya ujenzi unaozingatia thamani ya fedha za umma sambamba na kuandaa ripoti ya utekelezaji wa matengenezo ya

majengo ya nyumba za shirika, ili kuinua hadhi ya nyumba.

Kamati hiyo imelitaka shirika kuongeza kasi ya ukusanyaji madeni ya kodi za pango la nyumba sambamba na kuongeza kasi ya ujenzi wa miradi mbalimbali iliyokabidhiwa kuitekeleza.

Shirika hilo pia limepongeza na kamati hiyo kutokana na kasi kubwa katika utekelezaji miradi ya shirika na ile ya kimkakati, hali iliyolifanya kuaminika na serikali na kuongezewa kazi nyingine zaidi za ujenzi.

Akizungumza juzi katika kikao cha kamati hiyo jijini Dodoma, Mwenyekiti wake, Dk. Pius Chaya, alisema NHC inapaswa kuimarisha kipato chake kwa uhakikisha inakusanya madeni, ili kuwa na utendaji wenye ufanisi na faida kwa shirika.

"Tumeshuhudia shirika likienda kwa kasi nzuri sana hivi sasa kwa kukamilisha miradi iliyokuwa imekwama na pia kujenga miradi mipya ya kimkakati, lakini sisi maagizo yetu kama kamati, tunawataka muimarishe mi-

kakati ya ukusanyaji kodi ili kufanya shirika letu lisonge mbele," aliaziza.

Alilitaka shirika kuimarisha pia uhusiano na halmashauri mbalimbali ili kupata fursa zaidi kama shirika sambamba na kuzisaidia halmashauri katika masuala yanayohusu ujenzi wa nyumba.

Mkurugenzi Mkuu wa NHC, Dk. Maulid Banyani, aliwasilisha taarifa ya utekelezaji wa mipango ya shirika kwa kamati katika kikao cha kwanza bungeni.

TTCL yatekeleza maagizo ya waziri

Na Mwandishi Wetu, DODOMA

SHIRIKA la Mawasiliano Tanzania (TTCL), limeanza kutekeleza baadhi ya maagizo ya Waziri wa Mawasiliano na Teknolojia ya Habari, Dk. Faustine Ndugulile, aliyoyatoa hivi karibuni.

Maagizo hayo ni yale yaliyotolewa alipozungumza katika kikao kazi cha shirika hilo kilichojumuisha viongozi wa shirika na mameneja wa mikoa, mwishoni mwa wiki iliyopita jijini hapa.

Dk. Ndugulile, moja kati ya maagizo yake, ilikuwa shirika kuendelea kujitangaza, kuboresha bidhaa, kuboresha huduma kwa wateja na kuungeza ubunifi.

Katika utekelezaji huo, baadhi ya watumishi wa shirika hilo wakiongozwa na Meneja Uhusiano, Puyo Nzalayaimisi, wameanza kutangaza bidhaa zao kwa kipindi chote cha Bunge kwenye viwanja vya Bunge jijini hapa.

Huduma zinazotolewa kwa wabunge katika kipindi hicho cha kamati za bunge zinazoendelea ni pamoja na usajili wa laini za simu za TTCL, huduma za T-PESA na uuzaji wa bidhaa zinazotolewa na shirika hilo.

Mmoja wa wabunge waliohudumiwa ni Waziri wa Afya Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Dk. Dorothy Gwajima ambaye alilitaka shirika kuendelea kutoa na kuboresha huduma ya mawasiliano katika sekta ya afya nchini.

Nzalayaimisi aliahidi kuendelea kutekeleza maagizo yote yaliyotolewa na waziri ikiwa ni hatua ya shirika kijitangaza na kuleta ushindani katika sekta ya mawasiliano.

"Tutaendelea kutoa huduma zetu zenye viwango bora na kujitangaza shirika letu, ili kufikia malengo pamoja na kutimiza maazimio yaliyotokana na kikao kilichopita," alisema

Aweso atangaza kuweka kambi DUWASA

Na Paul Mabeja, DODOMA

WAZIRI wa Maji, Jumaa Aweso, amesema wizara yake itaweka kambi katika ofisi ya Mamlaka ya Majisafi na Usafi wa Mazingira Dodoma (DUWASA) ili kuhakikisha tatio la maji linalolikabili jiji linapatiwa ufumbuzi haraka.

Aweso aliyasema hayo jana wakati wa ziara yake ya kikazi kukagua miradi mbalimbali ya maji inayoendelea kutekelezwa ili kukabiliana na uhaba mkubwa uliopo hivi sasa.

Kwa mujibu wa Aweso, wizara yake kuanzia sasa itapiga kambi katika mamlaka hiyo na kufanya ukaguzi usiku na mchana kukagua miradi ambayo inaendelea kutekelezwa katika maeneo mbalimbali ya mko wa Dodoma.

Alisema hivi sasa mko wa Dodoma unakabiliwa na uhaba wa maji kutoanana

na ongezeko la watu katika jiji hilo, pamoja na shughuli za ujenzi zinazoendelea katika maeneo mbalimbali kutoanana na ujio wa serikali.

"Mko wa Dodoma unakabiliwa na uhaba mkubwa wa maji hivi sasa kwani mpaka sasa tunao uwezo wa kuzalisha lita milioni 66 pekee wakati mahitaji yetu halisi ni lita milioni 103," alisema Waziri Aweso.

Alisema kutoanana na hali hiyo, miradi inayotekelawa hivi sasa ikiwamo ile ya uchimbaji wa visima 15 katika eneo la Mtumba, itasaidia kupunguza uhaba huo itakapokamilika.

Pia alisema hadi hivi sasa visima saba tayari vimeshachimbwa ambavyo vintaonga lita za maji milioni 21.

Aliwaagiza DUWASA kusimamia utekelezaji wa miradi hiyo kuhakikisha wanafanya kazi usiku na mchana ili kukamilisha kwa wakati.

"Fanyeni kazi usiku na mchana ili kuka-milisha miradi hii. Sisi tutakuwa tunafanya ziara ambazo hazina taarifa iwe usiku au mchana kuona maendeleo na hatutamlea mtu mzembe," alisema.

Akiwa katika mradi wa ujenzi wa tangi la kuhifadhi maji katika Kata ya Buingili wilayani Chamwino, Aweso alitoa maelezo kwa mradi huo ukamilike kabla ya Februari 28, mwaka huu.

Akitoa maelezo kuhusu mradi huo wa tangi la maji, Meneja wa Ufundji wa DUWASA, Mhandisi Kashilimu Mayunga, alisema mradi huo unatarajiwa kukamilika Februari mwakani.

Mayunga, alisema tanki hilo litakuwa na uwezo wa kuchukua lita milioni 2.5 kutoka katika visima mbalimbali vya eneo hilo.

"Mradi huu ukikamilika utakuwa umeondo kabisa tatio la maji kwa wakazi wa Wilaya ya Chamwino pamoja na eneo la Ikulu ya Rais," alisema.

Mkuu wa Polisi Kikosi cha Kutuliza Ghasia (FFU) Mko wa Dodoma, ACP Anania Amo (kushoto), akipokea zawadi ya jiko la gesi kutoka kwa Mkurugenzi wa kampuni ya Vunjabei, Shija Kamanja, ikiwa ni sehemu ya kurudisha faida kwenye jamii katika hafla iliyofanyika jijini Dodoma jana. **PICHA: IBRAHIM JOSEPH**

Vituo vya malezi suluhihisho la maadili

Na Mwandishi Wetu, DODOMA

VITUO vya malezi, makuzi na maendeleo ya awali ya mtoto katika jamii ndilo suluhihisho la kero mbalimbali zinazojiteza ikiwamo mmomonyoko wa maadili kwa watoto, imeelezwa.

Hali hiyo imiesukuma serikali kuanzisha mradi wa ujenzi wa vituo hivyo unaochangwa na wananchi wa maeneo husika.

Mkurugenzi Msaidizi Idara ya Maendeleo ya Mtoto kutoka Wizara ya Afya-Idara Kuu ya Maendeleo ya Jamii, Sebastian Kitiku, aliyasema hayo jana alipokagura ujenzi wa vituo hivyo katika halmashauri za

wilaya nne zilizopo mkoani hapa.

Kitiku alisema Wizara ya Afya, Idara Kuu ya Maendeleo ya Jamii, iliona umuhimu wa vituo hivyo ili kusaidia wazazi na walezi katika maeneo husika kushiriki katika shughuli mbalimbali za kiuchumi huku wakiwa na uhakika wa malezi ya watoto wao.

Mkurugenzi huyo alifanua kuwa vituo hivyo vitamiliwi na kusimamiwa na jamii husika ambayo pia itakuwa na jukumu la kuanzisha vikundi vya malezi kwa lengo la kuiwezesha jamii kuwa na malezi chanya kwa watoto.

"Hivi vituo vitatusaidia katika kutoa elimu ya malezi kwa wazazi na watoto pia

kwani vikundi vya malezi vya wazazi vi-taanzishwa ili kuendana na uendeshaji wa vituo hivyo," alisema.

Naye Mkurugenzi Mtendaji wa Hal-mashauri ya Wilaya ya Kongwa, Dk. Omary Nkulo, alisema vituo hivyo vya malezi, makuzi na maendeleo ya awali ya mtoto ni muhimu sana katika jamii na vitasaidia jamii kuwa na mahali salama kwa malezi ya watoto.

Alisema hatua hiyo ikiungwa mkono na jamii, itasaidia kuunga mkono juhudji tithiha za serikali kuchochaea uchumi wa viwanda ulioiwezesha kufikia uchumi wa kati.

Naye Mwenyekiti wa Kijiji cha Chamwi-

no, Peter Simba, alisema kituo cha malezi, makuzi na maendeleo ya awali ya mtoto kijijini hapo ni neema ya pekee kwao, hivyo watahakikisha wanashirikiana na wadau kuharakisha ujenzi wa kituo hicho ili kitoe huduma inayokusudiwa.

Ofisa Mradi kutoka Shirika la Brac, Pius Ulaya, alisema shirika linaunga mkono juhudji za serikali za kuboresha huduma za kijamii kwa wananchi wake kupitia ujenzi wa vituo hivyo katika mikoa ya Dodoma na Dar es Salaam, ili kusaidia jamii kuondokana na kero ya watoto kukosa sehemu sahihi za kujifunza na kupata malezi pale wazazi wanapokuwa katika shughuli za maendeleo.

HABARI ZANZIBAR

Alonga na idara wenyewe ulemavu

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

MAKAMU wa Kwanza wa Rais wa Zanzibar, Maalim Seif Sharif Hamad, ametembelea Idara ya Watu Wenyewe Ulemavu, iliyo chini ya ofisi yake na kuzungumza na watendaji wake, kubadilishana mawazo na kujua changamoto zinazowakabili.

Katika ziara yake hiyo juzi, Maalim Seif alisema jamii haipaswi kuwadharau wala kuwatenga watu wenyewe ulemavu kwa kuwa yeyote ni mwenye ulemavu mtarajiwa.

"Katiba yetu ya Zanzibar inakataa ubaguzi wa aina yoyote ile, hivyo ni kosa kuwabagua watu wenyewe ulemavu kwani wanastahili kuheshimiwa na kupewa haki zao za zote," alisema.

Pia alisema inahitajika elimu kwa jamii juu ya ulemavu kwa kuwa wako baadhi ya watu wanaodhani kuzaa mtoto mwenye ulemavu ni mkosi au laana, hivyo kusababisha kuwaficha na kuwakose-sha haki zao za msingi.

Alisema kuna haja ya majengo yote ya biashara au ya kutoa huduma yoyote, yawape vipaumbele watu wenyewe ulemavu katika kujenga miundombini ya kuwasaidia kufikia huduma hizo.

Maalim Seif alimwagiza Mkuu wa Wilaya ya Mjini, kuwadhibiti wale wote wanaowatumia wenyewe ulemavu kuomba pesa barabari kwa ajili ya kuwanufaisha na kuwafanya kama kitega uchumi.

Alisema ziko taarifa kwamba watu wanawachukua wenyewe ulemavu na kuwaleta Zanzibar kwa ajili ya kuwatumikisha. Hata hivyo, alisema hakatazwi mgeni kuja Zanzibar, lakini si kuumbaomba, hivyo ni kuwadhalilisha walemau na jambo hilo halipaswi kuvumiiliwa.

Mkurugenzi wa Idara hiyo, Abeda Rashid Abdallah, alisema mionganoni mwa majukumu ya idara ni kusimamia upatikanaji wa haki na usawa kwa watu wenyewe ulemavu na kusaidia na kusimamia mikataba ya watu wenyewe ulemavu.

Maalim Seif atoboa siri viongozi CCM kutokuwa na dhamira SUK

Makamu wa Kwanza wa Rais wa Zanzibar, Maalim Seif Sharif Hamad, akisalimiana na Mkurugenzi wa Idara ya Watu wenyewe Ulemavu, Abeda Rashid Abdallah, alipofanya ziara katika ofisi za idara hiyo, eneo la Mazizini, Unguja juzi. **PICHA: OMKR-ZNZ**

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

MWENYEKITI wa Chama cha ACT -Wazalendo, na Makamu wa Kwanza wa Rais wa Zanzibar, Maalim Seif Sharif Hamad, ametoa siri kwamba Serikali ya Umoja wa Kitaifa (SUK) ya 2010- 2015 haikuwa mioyoni mwa viongozi wa Chama Cha Mapinduzi (CCM).

Maalim Seif aliyasema hayo huko Kizimkazi Mkunguni Wilaya ya Kusini Mkoaa wa Kusini Unguja

alipokutana na viongozi na wana-chama wa ACT- Wazalendo kutoka mkoaa wa Kati Unguja na mkoaa wa Kusini Unguja kichama.

Alisema hayo alipokuwa aki-jibu maswali baada ya kutoa fursa kwa wanachama kuuliza na kutoa maonia yao. Baadhi ya wanachama mioyoni mwa viongozi wa Chama Cha Mapinduzi (CCM).

"Kwa hakika viongozi wa CCM ambao tuliunda nao Serikali ya

Umoja wa Kitaifa iliyoanza 2010 mpaka 2015, walifanya hivyo ili tu kutimiza matakwa ya kikatiba ila mioyoni mwao hawakulitaka," alisema.

Maalim amewatoa hofu wanachama hao kwamba: "Kwa siku hizi 43 ambazo mimi nimeanza rasmi kuwa Makamu wa Kwanza wa Rais wa Zanzibar, nimeona wazi dhamira ya kweli ya Rais (Dk. (Hussein) Mwinyi juu ya uwapo wa Serikali ya Umoja

wa Kitaifa. Tunakaa pamoja, tunaongea, tunashauriana na tunaona yanatekeleza na hii ni ishara njema juu ya umaja na mashirikiano (ushirikiano) tunayoyataka (tunaoutaka) Wazanzibari."

Maalim Seif alisema serikali kwa sasa inatakiwa kufanya marekebisho ya Katiba ya Zanzibar ili ipate mpya ambayo itarekebisha kasoro zilizopo.

"Tukipata Katiba mpya ya Zanzibar basi ndani yake tutapata Tume Huru ya Uchaguzi, tutapata majaji wa mahakama walio huru na watakaotenda haki," alisema.

Alisitisiza kuwa: "Mimi ni Mwenyekiti wa ACT-Wazalendo nikiwa katika shughuli za chama, lakini mimi ni Makamu wa Kwanza wa Rais wa Zanzibar, hivyo nitahakikisha kila Mzanzibari anapata haki yake bila kuangalia itikadi ya chama chake ikiwa tu ni Mzanzibari."

Alisema huu ni muda wa kufanya siasa na kuboresha chama, hivyo ni lazima wote kwa pamoja washirikiane kuanzia ngazi ya tawi mpaka taifa, kufanya majukumu ya kitaasisi sambamba na kueleke uchaguzi mkuu 2025. Pia aliahidi kushuka katika matawi kuangalia utendaji.

Dk. Mwinyi aweka wazi umuhimu wa Serikali ya Umoja wa Kitaifa

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

RAIS wa Zanzibar, Dk. Hussein Mwinyi, amesema Serikali ya Umoja wa Kitaifa imedhamiria kuendeleza amani, umoja na mshikamano kwa ajili ya maendeleo ya wananchi wa Zanzibar ambayo inakwenda sambamba na misingi ya Taasisi ya Mwalimu Nyerere (MNF).

Dk. Mwinyi aliyasema hayo jana alipokutana na kufanya mazungumzo na uongozi wa MNF, ukiongozwa na Mkurugenzi Mtendaji wake, Joseph Butiku, Ikulu Zanzibar.

Uongozi wa taasisi hiyo ulifika Ikulu Zanzibar kwa ajili ya kumpongeza Dk. Mwinyi kwa kuchaguliwa kuwa Rais wa Zanzibar pamoja na kuendeleza Serikali ya Umoja wa Kitaifa (SUK).

Dk. Mwinyi alisema kuwapo kwa SUK kumeimarisha amani, umoja na mshikamano Zanzibar hatua ambayo ni chachu ya maendeleo na imekuwa ikisisitizwa siku zote na MNF.

Alisema hivi sasa kumekuwapo na

maelewano na ushirikiano mkubwa kati ya viongozi na wananchi wengi wa Zanzibar hali ambayo imesababisha kuimariika kwa umaja, amani na mshikamano tangi kumalizika kwa uchaguzi mkuu wa mwaka 2020.

Rais Mwinyi aliongeza kuwa hatua hiyo imefikiwa kutoakana na maridhiano yaliyofanyika ikiwa ni pamoja na kuundwa kwa SUK ambayo lengo na madhumuni yake ni kuendeleza umoja, amani na mshikamano ili Zanzibar izidi kupata maendeleo na wananchi wake wazidi kuelewana.

Dk. Mwinyi alitumia fursa hiyo kueleza MNF kwa kufanya kazi kubwa na nzuri ndani na nje ya nchi pamoja na jumuiya ya kimataifa.

Taasisi hiyo, alisema imekuwa na uhusiano mzuri na serikali zote mbili, ushirikiano na taasisi za kidini na vyama yya siasa. Pia alisema taasisi hiyo imekuwa ikifanya kazi kwa ushirikiano wa pamoja na wenye kuleta tija.

Rais Mwinyi alitumia fursa hiyo kueleza kwamba taasisi zisizo za kiserikali (NGO)

zina dhima kubwa ya kuwaletea wananchi maendeleo badala ya kujikita zaidi katika masuala ya kisiasa.

Alisitisiza kwamba Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar Awamu ya Nane itaendelea kutoa ushirikiano wake kwa taasisi hiyo pamoja na zingine nchini katika kuhakikisha malengo yaliokusudiwa yanafikiwa ikiwa ni pamoja na kuimariisha umaja, amani na mshikamano kwa ajili ya kuleta maendeleo.

Awali, Butiku alimweleza Dk. Mwinyiazma ya ujio wao ikiwa ni pamoja na kumpongeza kwa kuchaguliwa kwa kishindo na wananchi wa Zanzibar kuwa Rais wa Zanzibar katika uchaguzi uliyofanyika mwaka jana.

Pia taasisi hiyo ilimpungeza Dk. Mwinyi kwa kuwezesha kuendeleza tena Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar yenye muundo wa SUK kwa mujibu wa Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984 kwa lengo la kufikia demokrasia ya hali juu na maendeleo.

Butiku alisema kwamba hivi sasa Zanzibar imeonekana ikiwa na amani, umoja, utulivu na mshikamano mkubwa kutoakana na maridhiano yaliyofanyika.

ALI KIBA AONA USHAMBA
KUVAA HERENI

Ukurasa 12

JUMAMOSI JANUARI 23, 2021

Nipashe
MWANGA WA JAMII

BT
BURUDANI
TELE

UPWEKE WAMZONGA

Queen Darleen kusuka au...

SAKATA la uhalali wa baba mzazi wa mwana-muziki maarufu nchini, Diamond, linazidi kuwa miza vichwa mashabiki wa Bongofleva na kusababisha kuwapo na maswali mengi kuliko majibu.

Wiki iliyopita, mama mzazi wa msanii huyo, Sandra Kasim, maarufu mama Dangote, alimtaja baba mzazi wa Diamond Platnumz kuwa ni Salum

Idd Nyange na sio mzee Abdul ambaye anajulikana na wengi.

Licha ya tukio hilo kuitikisa nchi kutokana na uzito wake, lakini imeiteteresa familia hiyo hasa baada ya kutajwa msanii Queen Darleen, kuwa hana undugu na Diamond licha ya kulelewa na mama huyo.

Hata hivyo, hakuna aliye-jitokeza kuzungumzia suala hilo kati ya Diamond na Queen Daleen, hivyo kuibua

wasiwasi kwamba ndani ya familia hiyo maarufu kuna mpasuko mkubwa.

Mwimbaji huyo wa kike amekuwa mionganii wa lebo ya WCB kwa muda mrefu, na uwepo wake ume-onekana kuwa wa kindugu zaidi kuliko kazi.

Baadhi ya watu wanadai, kutajwa kwamba hana uhusiano wa kinasaba na Diamond ambaao awali ilijulikana kama wamechangia baba mmoja, kunaweza kuibua tukio lingine ambalo linaweza kuleta mtafaruku.

Ni wazi watu wanatarajia kuona tamasha la muziki la wasafi linalofanyika jijini Dar

Salaam kama Queen Daleen, atatokea jukwaani kutoa burudani, na kama hakutokea basi dalili ya kwanza kwamba mwimbaji huyo yupo mbioni kujitoa inaweza kuaminika.

Watu walio karibu na msanii huyo, wamedai tangu kutokea kwa sakata hilo, yupo kimya lakini amekuwa na mawazo mengi.

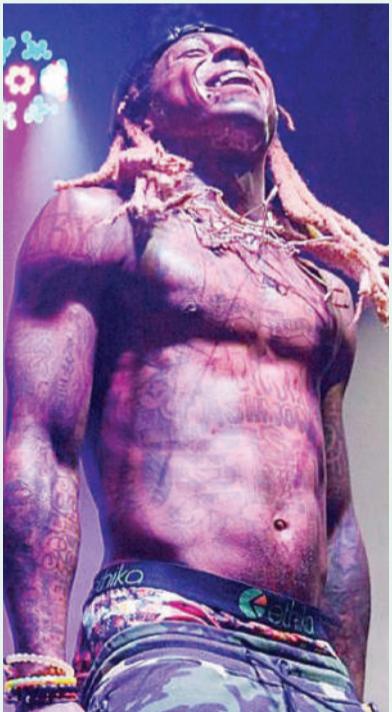
"Queen Daleen amevunjika moyo, alikuwa anajivunia watu kuamini Diamond ni kaka yake, lakini kutokana na mama Dangote kuweka wazi, amejikuta mpweke zaidi," amesema chanzo hicho.

Omotola awaka kuzushiwa kuchepuka

MWIGIZAJI mkongwe wa filamu kutoka Nigeria, Omotola Jalade Ekeinde, amekuja juu baada ya mwandishi mmoja kufichua siri kuwa anatoka kimpenzi na mwanasiasa wa chama tawala cha APC, Adams Oshiomhole.

Mwandishi huyo wa blog, Gistlover, aliandika kwamba msanii huyo anayefahamika nchini huyo ana uhusiano wa siri na mwanasiasa huyo.

"Huwezi kufanya hivi kabla ya kufikiria kwanza na kupata maoni kila upande, hii blogu imetoa taarifa hizi za uongo na watu wanakuja katika ukurasa wangu. Taarifa si za kweli," amesema.

Wayne amkubali Trump akiondoka

WAKATI dunia inamwangalia Rais mstaafu wa Marekani, Donald Trump, kama kiongozi mbaya na asiyefaa, lakini wasanii wa muziki wa kufokafoka, Lil Wayne na Kodak Black wanamuona katika jicho lingine.

Wanamuziki hao wameiuta Trump kama kiongozi mashuhuri na kumuona kama mzazi mlezi kutokana na kitendo chake cha kuwafutia hukumu ya kifungo siku za mwisho wa utawala wake.

Katika ujumbe waliotupia katika kurasa zao za Instagram, wasanii hao wameonekana kuwa na hisia za upendo kwa kiongozi huyo na kumuona kama mtu shujaa na anayetakiwa kuheshimiwa miaka yote.

Huyu ndiye Amanda

AMANDA Gorman (22) amein-gia katika kitabu cha kumbukumbu baada ya kuwa mshairi wa kwanza mdogo kuimba katika sherehe ya kumwapisha Rais wa Marekani.

Kupitia shauri lake The Hill We Climb', Amanda amepata umaarufu duniani baada ya kukonga nyoyo za watu waliohudhuria katika sherehe ya kumwapisha Joe Biden katika jengo la Capital Hill jijini Washington DC.

Kabla ya kuhudhuria, Amanda alipiga kelele na kucheza kama mtu aliyechanganyikiwa pale alipofahamishwa kuwa amechaguliwa kusoma mojawapo ya mashairi yake katika sherehe ya kuapishwa kwa Rais Biden.

Wayne amkubali Trump akiondoka

WAKATI dunia inamwangalia Rais mstaafu wa Marekani, Donald Trump, kama kiongozi mbaya na asiyefaa, lakini wasanii wa muziki wa kufokafoka, Lil Wayne na Kodak Black wanamuona katika jicho lingine.

Wanamuziki hao wameiuta Trump kama kiongozi mashuhuri na kumuona kama mzazi mlezi kutokana na kitendo chake cha kuwafutia hukumu ya kifungo siku za mwisho wa utawala wake.

Katika ujumbe waliotupia katika kurasa zao za Instagram, wasanii hao wameonekana kuwa na hisia za upendo kwa kiongozi huyo na kumuona kama mtu shujaa na anayetakiwa kuheshimiwa miaka yote.

Rotimi, Vanessa wafunga ndoa?

SASA inaonekana kama msanii wa filamu wa Marekani mwenye asili ya Nigeria, Rotimi na mchumba wake Vanessa Mdee, wamefunga ndoa.

Wapenzi hao ambao walivishana pete ya uchumba mwezi Desemba mwaka jana, wamezidi kuleta utata baada ya Vanessa kubadili jina lake na kujiita Mrs 'A' akiashiria tayari amekuwa mke.

Katika kinachoonekana wasanii hao wamefunga ndoa ya siri baada ya Vanessa kuonekana amevaa pete ya ndoa badala ya ile ya awali ya uchumba.

Teebillz atapika nyongo

MENEJA wa wanamuziki maarufu Nigeria, Tunji Balogun, ambaye anajulikana kama Teebillz, amemtuhumu waziri mstaafu Femi Fani-Kayode, kwa kumuunga mkono aliyeukwa Rais wa Marekani Donald Trump.

Kupitia ukurasa wake wa Twitter kiongozi huyo alichapisha picha ambayo ilimuonyesha Trump akiaga.

"Umesimama kwa shetani, pigana kwa pigano zuri na simamia katika mwanga wa Dunia, hakuna mtu atakayekuwa nyuma yako," Teebillz ameandika.

SANDUKU LA NYUKLIA

Na Mwandishi Wetu

MOJA ya tukio la kuvutia, lakin halifanyiki hadharani ni lile la makabidhiano ya masanduku ya nyuklia kati ya Rais wa Marekani anayeondoka na Rais anayeingia madarakani.

Katika miongo sita wakati wa kuapishwa kwa rais mpya kila Januari 20 baada ya uchaguzi, hafla inayofichwa na shamashamra zinazoendelea, wajeshi wawili waliovalia sare zao za kijeshi wamekuwa wamesimama pembeni wakati wa uapishwaji.

Askari mmoja ambaye ni mpambe wa rais anayeondoka madarakani, hubeba sanduku zito ambalo humkabidhi askari mwingine ambaye atakuwa akiandamana na rais mpya.

Sanduku hilo ndilo inaloitwa 'Black Box' au 'Sanduku la nyuklia', ambalo limetengenezwa kwa chuma na kila mahali anapokwenda Rais wa Marekani, uandamana nalo ili kumpatia nafasi kuamuru kurusha bomu la nyuklia akiwa nje ya ikulu ya White House.

Tangu sanduku hilo lilipoanza kumtumika wakati wa utawala wa John F Kennedy, ubebaji wa sanduku hilo umekuwa kitu muhimu, licha ya kutohuwa mionganoni mwa vitu vya kipekee katika sherehe hiyo ya kuapishwa Rais.

Hata hivyo, mwaka huu kwa mara ya kwanza njia ya kukabidhi sanduku hilo kutoka mkono mmoja hadi mwingine, haikufanya tangu kubuniwa kwake zaidi ya karne moja.

Makabidhiano hayo hayakufanya kutohana na kiongozi anayeondoka Donald Trump, kukataa kuhudhuria hafla ya kumwapisha Rais mpya Joe Biden.

Kulingana na itifaki, Trump alipaswa kuwa na sanduku hilo la nyuklia hadi saa sita.

Lakini ilipofikia muda huo, Trump tayar aliwa umbali wa kilomita 1,500, kusini mwa Florida na kumua cha Rais Biden peke yake.

Hata hivyo, kuna masanduku menge kama hayo ambayo yamewekwa tayar kutumika katika makabidhiano endapo kiongozi anayepaswa kukabidhi hayupo.

Swali muhimu ni kwamba makabidhiana ya sanduku hilo la nyuklia ilifanya kipi iwapo marais hao walikuwa maeneo tofauti?

SULUHU ISIYO YA KAWAIDA

Wasiwasi wa jinsi gani sanduku hilo la nyuklia lingekabidhiwa kwa utawala wa Biden, ulijibowi na Idara ya Ulinzi nchini Marekani, iliyopo Pentagon kuwa ilikuwa na mpango huo siku ya kuapishwa kwa rais mpya, lakini ikakataa kutoa maelezo.

Hata hivyo, wataalamu kadhaa na wasomi wameeleza njia kadhaa amba zo zinaweza kutumika iwapo hali hiyo isiyo ya kawaida itaikumba Marekani.

Stephen Schwartz, amesema tofauti na fikra za wengi, kuna masanduku matatu ya aina hiyo.

Moja ni lile linaloandamana na rais,

- **Trump akataa kumkabidhi Joe Biden**
- **Changamoto iliyoibua hofu Marekani**

Mwanajeshi anayeambatana na Rais wa Marekani akishuka na sanduku la nyuklia kutoka ndani ya ndege.

Mwonekano halisi wa masanduku ya nyuklia. **PICHA: MTANDAO**

lakini kuna masanduku menge mawili ambayo ya dharura yanakuwa kwa makamu wa rais au mtu aliyepewa mamlaka ili kuzuia tukio lolote kama viongozi hao wa juu wamefariki.

Schwartz amesema Pentagon inaweza kutumia mojawapo ya masanduku yake, au kuan-daa jipya ili kumkabidhi Biden baada ya kuapishwa. GES

Wakati huo sanduku hilo jipya linakabidhiwa kwa Biden, lile ambalo alikabidhiwa Trump ambalo hakukabidhi linakuwa limeisha kazi yake.

Kutokana na hatua hiyo, kadi zake zinazotoa nambari za siri

za sanduku hilo la nyuklia huzimwa.

"Iwapo ofisa anayebeba sanduku hilo aliaandamana na Trump, katika ndege ya Air-force One kuelekea Florida, msaidizi huyo aliondoka mahali alipo Trump, ilipofikia muda wa sita kamili na kurudi Washington na sanduku hilo, ameeleza Schwartz wakati akiambia CNN.

SANDUKU LA SIRI

Suala la sanduku hilo limezua maswali mengi na jinsi matumi zi yake yamewavutia mamilioni ya watu kwa miaka mingi.

Kile ambacho watu hawaki-jui ni kwamba namba za siri na funguo zake ambazo zinamruhusu kiongozi wa Taifa hilo kuwa na uwezo wa kutoa maa-gizo ya kutekeleza shambulio hazipo ndani ya sanduku hilo.

Funguo hizo ambazo zina uw-ezo wa kutekeleza shambulio la nyuklia, huwa ni kadi ndogo ya plastiki ambayo rais aliye madarakani hubeba mfukoni.

Kadi hiyo hujulikana kama "Code of Gold au Cookie".

Rais hutakiwa kuikata mara mbili ili kuthibitisha utambulisho wake pale anapowasiliana na kitengo cha vita katika Pen-

tagon, ili kuruhusu shambulio.

Mapema siku ya kuapishwa kwa rais mpya na makamu wake, hupokea maagizo ya jinsi ya kutumia sanduku hilo na rais anayechukua mamlaka hupatiwa kadi hiyo.

Kulingana na jarida la sayansi ya atomiki, Pentagon hu-zima kadi ya rais anayeondoka madarakani saa sita mchana baada ya kuapishwa kwa rais mpya, huku kadi ya kiongozi ikiwashwa.

Hivyo basi, saa 6:01 ya Januari 20, iwapo Trump angatka kutekeleza shambulio la nyuklia, asingeweza ku-fanya hivyo, licha ya kumiliki sanduku hilo na Biden naye asingeweza kufanya hivyo saa 5:59 asubuhi.

Hofu iliibuka kuwa Trump angetekeleza shambulio la nyuklia kabla ya kuondoka kufuatia ghasia za uvamizi wa jengo la bunge la Capitol Hill mape-mma mwezi huu.

Wakati huo, kiongozi wa bunge hilo, Nancy Pelosi, aliwasiliana na idara ya ulinzi na kuwataka kutofuata maagizo ya Trump iwapo angetaka kutekeleza shambulio hilo kabla ya kuondoka katika Ikulu ya White House.

SANDUKU LILIVYO

Bruce Blair, ambaye alikuwa askari mstaafu wa kutekeleza shambulio la nyuklia nchini Marekani, alieleza BBC, kwamba tofauti na jinsi watu wanavyoamini, sanduku hilo la nyuklia halina kitufe au namba za siri zinazomwezesha rais kutekeleza shambulio la nyuklia moja kwa moja.

Amesema badala yake itifaki za shambulio hilo ni sharti awasiliana na washauri wa ngazi za juu.

"Katika sanduku hilo pia kuna mchoro wa mpango wa vita, malengo yake pamoja na idadi ya watakaofariki bila kusahau silaha zilizopo. "Hivyo ni rahisi kuelewa hali ilivyo katika sekunde chache," amesema Blair.

Ndani ya sanduku hilo sio namba za siri pekee zinahifadhiwa, pia kuna vitabu viwili ambavyo ni muhimu.

Kimaja kina maelezo ya kina kuhusu aina ya shambulio hilo la nyuklia ambalo linawezza kutekelezwa, orodha nyingine ya maeneo salama kwa rais.

Muda wote sanduku hilo huonekana na antena iliojitokeza ambayo hutumika kui-marisha mawasiliana ya moja kwa moja na idara ya ulinzi ya Pentagon.

KWA MSAADA WA MTANDAO

KWANINI WENGI WANAITAFSIRI JANUARI MWEZI MGUMU ZAIDI

Na Martha Mwasyeba

Ni mwezi Januari mlango wa mwa-ka mpya. Ni kipindi chenyе ushuhuda wa wazazi wengi wenye watoto wanaumiza vichwa. Huo ni mwezi unagongana na mengi kama vile kulipa kodi ya nyumba, karo za shule kwa watoto.

Hapo ndipo wazazi nao wameubatiza majina ya kila aina, ikiwamo 'mwezi mrefu usioisha' na 'mwezi mmoja ndani ya miezi mitatu' na mengine mengi.

Kupitia swali hilo gumu, ndipo gazeti la Nipashe liliamua kutafuta majibu kutoka kwa wanajamii undani wa Januari kuwa 'pasua kichwa' na gumzo kwao, kuliko miezi mingine.

Yanayomkabili mzazi yanajumuisha baadhi ya malipo kama karo za shule ambazo hata hivyo hazilipwi mara moja, kunnunua vifaa vya shule kama daftari, sare za shule na kwa wanaoenda bweni bajeti inatanuka.

Pia magumu mengine ya Januari ni hali ya hewa, jua kali ikiambatana na joto, bidhaa kupanda bei pamoja na ukosefu wa pesa.

WADAU

Mama Evance, mkazi wa Mbezi Makabe, Dar es Salaam mwenye mtoto wa darasa la sita mjini humo ana ufanuzi: "Unajua mwezi Januari wengi wanaona ni mgumu, kwa kuwa asilimia kubwa ya wazazi wanatumia pesa vibaya mwezi Desemba kutokana na sikuu hizi mbili Krismasi na Mwaka Mpya."

"Wanasahau kwamba kuna jukumu kubwa la kulipa karo za watoto kwa mwezi Januari, matokeo yake inapofika wanajikuta wanahaha kutafuta pesa kwa ajili ya karo na kujikuta wanachukia mwezi Januari."

"Kwa kuwa huwa naweka mipango mapema naona mwezi Januari ni mwezi wa kawaida kama miezi mingine," anaonegeza.

Mzazi wa mtoto anayesoma katika shule ya sekondari binafsi iliyoko wilaya jirani ya Bagamoyo, Mama Junior, anayeishi Mbweni, Dar es Salaam, katika mada hiyo naye ana hoja anayounganisha na maswali:

"Unajua mimi naweza kusema kuwa wazazi wengi wa kitanzania wanaishi bila mipango, maana suala la elimu na kodi za nyumba sio suala la kushtukiza kama msiba au ugonjwa, ni suala linalojulikana tangu unapoleta mtoto duniani."

"Kwanini usiwekeze pesa kidogo kidogo kwa ajili ya elimu ya wanao? Lakini cha ajabu wengi wanawekeza katika mambo yasiyo na maana, matokeo yake inapofika Januari watu 'vijasho' vinawatoka, lakini unajiuliza hivi hawa watu hawakujua kwamba mwezi Januari ni majukumu mshimu?"

Mwingine anasema asilimia kubwa ya Watanzania hawana nidhamu na utamaduni wa kutunza pesa, kwa kuzielekeza katika yasiyo ya lazima katika maisha yao.

"Anaweza kuwa na pesa aliyotunza kwa

Kariakoo, jijini Dar es Salaam, eneo lenye pilika nyingi za wazazi na watu wengine wakinunua mahitaji ya kifamilia na binafsi, hususan kati ya mwezi Desemba na Januari, hata ikawaacha baadhi katika hali ngumu kukabili mahitaji makuu ya mwezi huu. . .

PICHA MTANDAO.

sababu ya karo au kodi ya nyumba, lakini anaposikia kuna sherehe mahali fulani au kuna nguo nzuri kaipenda anaitumia bila kufikiria kwamba hakuna sehemu yoyote atakakopata ili kurudishia ile pesa.

"Kwa kifupi maisha ya watu wengi ni ya kubahatisha na wanaishi bila nidhamu hata kidogo. Hakuna mzazi asiejeua kama anasomesha na kujua kiasi cha ada ya mwanawewe au wanawewe kwa mwaka," anasema.

Mwalimu Msesa kutoka Shule ya Msingi Miembe Saba, Kibaha mkoani Pwani, anachangia: "Kwanza mwezi Desemba, hasa walio kwenye sekta ya kuajiriwa walalipwa mshahara mapema sana."

"Hivyo, pesa nyingi hutumia kwenye sikuu na mwezi Januari ni mwezi wa kulipa karo za watoto asilimia 90, wana-bana pesa kuelekeza kwenye elimu, hivyo biashara nyingi sana haziendi na kusababisha kukosa mzunguko wa pesa kwenye mfumo."

Anasema ni hali ya kawaida, watu wakilalamika sana mwezi Januari kwa kuwa na uhaba wa pesa na huwa ngumu hata kuendesha sherehe kwa kutegemea michango ya watu.

"Kwa kuwa asilimia 70 ya watu wanakuwa na uhaba wa pesa mwezi huu kwa kiwango kikubwa sana, ukitofautisha na miezi mingine ndani ya mwaka husika," anasema Mwalimu Msesa.

MITANDAONI

Hata kwenye mijadala ndani ya

mitando ya kijamii, mfano 'twitter' na 'WhatsApp' wazazi wengi wanajadili namna shule nyingi nichini zinagoma kupokea mtoto shulen, pasipo kutanguliza ada kwa kiasi fulani cha makubaliano.

Ni sura ya mijadala inayoangukia pia kuthamini mahitaji ya shule kama vifaa vya kujifunzia na kodiza nyumba. Baadhi ya mijadala inapendekeza, ni vyema wazazi wanaosomesha watoto kuweka akiba katika taasisi fedha kama benki, kwani shule nyingi zina utaratibu wa kulipa karo kwa njia ya benki.

Pia katika kuepusha changamoto za kukosa karo na vifaa muhimu vya wanafunzi, kuna wazazi wanaowashauri wenzaa kuweka mipango endelevu ya kuweka akiba kwa ajili ya karo na kodi za pango.

Wanasema ni mbadala chanya kuwaepusha wazazi na adha ya kukosa mahitaji kama kodi za nyumba na ada za watoto shulen, kwani matarajio ya wamiliki wa shule na nyumba kupokea kodi na ada kwa muda mwafaka.

Ni mijadala pia unaoangukia tabia binafsi, wazazi kukumbushwa kukabili na majibu hasi kuhusu malipo ya madeni dhidi yao.

SAFARI IJAYO

Ukiwa ni mwanzoni wa mwaka mpya 2021, jamii inatakiwa kujitathmini na kuzingatia kuishi kwa malengo, ili kuondokana na dhana potofu ya kuishi kwamba,

Januari ni mwezi mgumu na unaochelewa kuishi.

Ni kanuni inayoelezwa pale inapopangwa mambo kwa uangalifu, iko bayana utafanana na miezi mingine kwa sababu 'makandokando' yake yanakuwa yamekabiliwa.

Pia mwaka 2020 unakumbukwa, janga la maradhi ya corona liliyumbisha wengi kwa mengi. Kiuchumi, akiba binafsi ziliyumba kwa kiasi kikubwa cha fedha walitumia kujikimu na familia zao.

Hapo ina maana gani? Hata wamiliki wengi wa shule wategeme wazazi wengi hawako sawa kiuchumi na si ajabu kasi ya malipo kusuasua.

Wapo waliopoteza kazi za vipato vyao, kutokana na janga hilo na wafanyakishara wengi walio tegemea mali kutoka nije ya nchi, hawakuzipata. Yote yanaifanya Januari 2021 mwezi mgumu zaidi, kuliko nyinginezo.

Lakini, kwa sababu ni lazima maisha yaendeleee, watu nao wanapaswa kuifunza nidhamu kubwa ya kutunza pesa. Ni wakati wa kubadilika.

Hivyo, mwaka 2020 umeacha darasa na nidhamu kubwa kwa wazazi na watu wengi waliozoea kuchukulia mambo ya-taenda kirahisi kila wakati na kama walivyopanga.

Kuna chumba cha kujifunza kwamba kuna dharura yoyote inaweza kutokea kama janga la corona liliyopiga hodi mwaka jana.

HABARI KIMATAIFA

Wanasheria wamwona Bobi Wine

KAMPALA, Uganda

HATIMAYE vikosi vya jeshi na polisi nchini Uganda, vimewaruhusu wanasheria wa aliyejukwa mgombea wa kiti cha urais, Robert Kyagulanyi, maarufu Bobi Wine, kumtembelea nyumbani kwake baada ya kuzuuiwa ndani kwa wiki moja.

Boni Wine, alizuiwa ndani ya nyumba yake iliyopo eneo la Magere, baada ya kukamilika zoezi la uchaguzi mapema mwezi huu.

Hatua hiyo inatokana na amri iliyotolewa na mahakama kuu ya nchi hiyo juzi, baada ya Kyagulanyi na mkewe kuwasilisha ombi la kuondolewa kwa vikosi vya jeshi na polisi nyumbani kwake.

Kulingana na Shirika la Utangazaji la Uingereza (BBC), mawakili hao waliruhusiwa kumuona baada ya

kukaguliwa kwenye kizuizi cha jeshi kilichowekwa karibu na nyumbani kwake.

Kwa mjibu wa mwanasheria, Asumani Basalirwa, iliachukua muda wa saa kadhaa kuwashawishi wakuu wa Jeshi la Uganda na polisi ili kuweza kumuona mteja wao, lakini baadhi ya watu waliokwenda nao walibaki nje ya kizuizi akiwamo aliyejukwa mgombea wa kiti cha urais Jeneral Henry Tumukunde.

Basalirwa alisema walimkuta Bobi Wine akiwa na upungufu wa chakula kutokana na kuzuuiwa kutotoka nje na pia wamepigwa marufuku watu kuingia nyumbani kwake amba Wangempeleka chakula. Hata hivyo hali yake kiafya sio mbaya.

"Afya yake ni nzuri, hakuna kitu chochote lakini yeye anataka kitu kimoja tu nacho ni haki yake, anataka apewe

uhuru kutoka kwake nyumbani kwenda kufanya kazi yake na kurudi," alisema Asumani Basalirwa.

Mambo muhimu ambayo wanasheria hao walikwenda kujadiliana na kiongozi huyo wa chama cha (NUP) ni pamoja na kushauriana naye jinsi ya kuwasilisha kesi ya kupinga matokeo ya uchaguzi mkuu uliofanyika Januari 14, mwezi huu.

Mwanasheria alisema wanajeshi hao walidai intelijensia yao ilionyesha Bobi Wine anafanya maandilizi ya kufanya makosa, ana mipango ya kufanya vurugu na kuwaambia raia waandamane barabarani.

Madai hayo sio Mara ya kwanza kwa jeshi na polisi nchini humo kuwazua viongozi wa upinzani nyumbani baada ya uchaguzi.

BBC

Gari liliobeba kombora la nyuklia likipita katika maonyesho ya kijeshi. Utekelezaji wa mkataba wa kuzuia silaha za maangamizi duniani ulianza jana. **PICHA: DW**

Watoto 11 wakamatwa wizi wa watoto Ghana

ACCRA, Ghana

WATU 11 wamekamatwa baada ya kushukiwa kujihusisha na genge la wizi na uuzaa wa watoto nchini Ghana.

Operesheni ya kuwakamatwa watu hao ilifanyika juzi baada ya taarifa ya uchunguzi kubaini mtandao huo na kuwanusuru watoto wawili waliokuwa wakiuzwa kati ya dola za Marekani 5,000 na 4,800 kila mmoja.

Miongoni mwa watu waliokamatwa ni pamoja na madaktari wawili, wauzgui wanen, wanawake wawili, maofisa

wawili wa huduma ya kijamii na mzunga wa kienyeji.

Ilidaiwa watu hao walikuwa wakitoa huduma katika vituo ya afya kinyume na sheria huko katika mji wa Accra na eneo jirani la Tema.

Serikali iliamini baadhi ya wanawake waliokwenda kujifungua waliarifiwa kuwa watoto wao walifariki dunia baada ya kuzaliwa.

Walisema wengine amba hawakuweza kuangalia watoto wao wachanga, huenda walilazimishwa kuwauza.

Watoto wawili waliookolewa baada ya

kuuzwa kwa waandishi waliokuwa wakichunguza taarifa hizo wamehifadhiwa katika kituo cha kuhudumia watoto cha serikali.

Mwandishi wa BBC nchini humo, alisema kuna matukio mengi ya visa ya wizi wa watoto na taarifa hiyo imewashangaza raia wengi wa Ghana kuto-kana na vitendo hivyo kukosa ushahidi.

Vitendo vya wizi wa watoto hivi kariribui viliripotiwa kutokea Nigeria na Kenya ambapo serikali zilichukua hatua.

BBC

Dunia kutekeleza mkataba wa nyuklia

NEWYORK, Marekani

MKATABA wa kimataifa unaopiga marufuku silaha zote za nyuklia umeanza kutumika jana.

Hata hivyo, changamoto inayoukabili mkataba huo ni nchi zinazomiliki silaha hizo kuamua kujitenga na utekelezaji wake.

Zaidi ya theluthi mbili ya mataifa wanachama wa Umoja wa Mataifa, ziliutia saini mkataba huo mwaka 2017, ambao unaharamisha utengenezaji, umiliki wa silaha za nyuklia na kuzifanyia majaribio.

Mkataba huo unazitaka nchi wanachama kutoziruhusu nchi nyingine kuwekesilahahizokwenye ardhi yao. Ubelgiji, Ujeruman, Italia, Uhlanzi na Uturuki zina vichwa vya makombora ya nyuklia vya Marekani.

Naibu Katibu Mkuu wa shirika la wahanga wa silaha za nyuklia, Wada Masako, alimtaka Rais wa Marekani, Joe Biden, kuunga mkono juhudhi hizo.

Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa, Antonio Guterres, alisema silaha za nyuklia ni kitisho kinachozidi kukua, na kutaka ziangamizwe haraka ili kuipusha janga kwa binadamu na mazingira ya duniani.

DW

Marekani kuwaweza karantini wageni

WASHINGTON, Marekani

RAIS wa Marekani, Joe Biden, ametangaza mpango wake wa kupambana na janga la COVID-19 kwa kutia saini maagizo kadhaa ya kiutendaji yenye lengo la kudhibiti kuenea kwa ugonjwa huo.

Miongoni mwa masharti yanayotokana na maagizo hayo ni kuwataka wasafiri wote wanaoingia kwa ndege nchini humo kuthibitisha wamechukuliwa vipimo vya COVID-19, na kuwekwa karantini baada ya kuwasili.

Masuala mengine yaliyopewa kipaumbele na Rais Biden ni kuongeza utengenezaji wa chanjo na idadi ya vituo vya kuwapima watu, kama msingi wa kufunguliwa tena kwa shule na shughuli za biasara.

Hata hivyo, bado hakuna maelezo ya kina juu ya kilichomo katika maagizo hayo.

Rais Biden alisema utawala wa mtangulizi wake, Donald Trump, ulishindwa kupambana na janga la virusi vya corona.

DW

Boti 'bubu' abiria, uvuvi zafichuliwa Geita

Na Mwandishi Wetu

ZAIDI ya boti 250 katika Ziwa Victoria mkoani Geita, zikiwamo za kusafirisha abiria na uvuvi, zinatoa huduma hizo bila kusajiliwa na hivyo kukiuka kawnuni, taratibu na sheria zinazosimamia usafiri wa majini nchini.

Akizungumza wakati wa kampeni maalum ya elimu ya kanuni za usalama wa vyombo vya usafirishaji majini katika mialo ya Nkome, Mchangani na Makatani wilayani Geita juzi, Ofisa Mfawidhi wa Shirika la Uwakala wa Meli (TASAC) mkoani Geita, Rashid Ka-

tonga, aliwataka wamiliki wa boti hizo kuzisajili kabla hatua za kisheria hazijachukuliwa dhidi yao.

Kwa mujibu wa ofisa huyo, Mkoa wa Geita unakadiria kuwa na zaidi ya boti 1,000 zinazotoa huduma ya usafirishaji katika Ziwa Victoria.

Hata hivyo, alisema boti 750 zikimo za uvuvi pamoja na zinazosafirisha abiria na mizigo zimesajiliwa na hivyo kufanya kazi zake kwa kuzingatia kanuni, taratibu na sheria.

"Kutosajiliwa kwa zaidi ya boti 250 kumeilazimu TASAC kutoa elimu kwa wamiliki wa boti kuhusu umuhimu wa

kuthibitishwa kwa ubora wa chombo husika," alisema.

Ofisa Kitengo cha Uratibu na Uokoaji Ziwa Victoria, Joseph Mkumbo, alisema wastani wa ajali mbili hadi tatu hutokea kwenye Ziwa Victoria kila siku na kugharimu maisha ya watu.

Alisema sababu kuu ni ubovu wa vyombo vya usafiri pamoja na uebajji wa abiria na mizigo kupita kiasi.

Awali, Mkurugenzi Mkuu wa TASAC, Emmanuel Ndomba, alibainisha mpanago wa ujenzi wa vituo 10 vya kuratibu shughuli za ufuutilaji na uokoaji katika Ziwa Victoria.

Mbunge wa Jimbo la Kilindi, Omari Kigwa (kushoto), akisalimiana na Naibu Katibu Mkuu Wizara ya Mambo ya Ndani, Ramadhani Kailima, walipokutana katika viwanja vya Bunge, baada ya vilao vya Kamati za Bunge, jijini Dodoma jana. Katikati ni Mbunge wa Jimbo la Sikonge, Joseph Kakunda. **PICHA: IBRAHIM JOSEPH**

DC aonya mimba, VVU wachimbaji

Na Neema Emmanuel, MWANZA

MKUU wa Wilaya ya Ilemela mkoani Mwanza, Dk. Severine Lalika, amewataka wananchi wanaofanya shughuli zao kwenye mialo ya uvuvi, upasuaji wa mba, sokoni na uchimbaji wa madini, kuchukua tahadhari ili kuepuka mimba zisizotarajiwa na maradhi mbalimbali ikiwamo UKIMWI.

Alisema wataalamu wa afya Wilaya ya Ilemela wanayo ratiba ya uhamsishaji wa masuala ya afya na wanafanya mara kwa mara katika kata zote 19 zilizopo wilayani humo hasa kwenye maeneo ya mialo.

"Hizo hali zinasababisha watoto wetu wa kiume na kike hata wale ambao wapo kwenye umri wa kwenda shule, kupenda kujihusisha na shughuli

za uvuvi na wakiwa huko wanakutana na adha mbalimbali kwa kuwa hawa-jafikia umri wa kujitambua na kujikinga kiafya," alisema Dk. Lalika.

Aliongeza kuwa watoto wengine wakiwamo wa darasa la pili, tatu na nne wanatoroka na kwenda huko kwa ajili ya kutafuta fedha na kwamba mara nyingi huishia kubakwa na wengine kupewa mimba wakiwa na umri mdogo.

Alisema sheria za nchi haziruhusu watoto kuanza kujitegemea wakiwa wadogo na kuiomba jamii kuwafichua ili serikali iwarejeshe waendelee na shule.

"Kuna kisiwa kinaitwa Bezi, Igombe na Makobe, huko ukienda kuna starehe ambazo ukiambiwa huwezi kuamini, maeneo kama hayo yana madhara ki-

afya, "alionya Dk. Lalika.

Mwenyekiti wa Mtaa wa Butuja, Ki-chonge Mwita, alisema katika eneo la mwalo wake, elimu inatolewa kwa sasa wakishirikiana na wahudumu wa afya ngazi ya mtaa.

"Tumetoa elimu ya uzazi kwa kushirikiana na wahudumu wa afya ngazi ya mtaa tumewafikia wananchi wengi na hivi karibuni tuliiitisha mkutano wa hadhara ili kuwapa elimu na maelekezo, mwanzo hali ilikuwa ya hatari, lakin kwa sasa kidogo mambo yanapokuwa matumaini," alisema Mwita.

Aliwaomba wakazi wa mialo hiyo kuzingatia mafunzo wanayopewa ili kujenga familia njema kwa kuwa wakati mwininge mambo yanapokuwa magumu, wazazi huwakimbia watoto na kuwaacha peke yao.

Bil. 1.3/- kupeleka maji vijijini

Na Neema Emmanuel, MAGU

WAKALA wa Usambazaji wa Maji Vijijini (RUWASA), wilayani Magu mkoani Mwanza unatarajia kutumia zaidi ya Sh. billioni 1.3 kutatua kero ya upatikanaji wa huduma ya maji katika vijijini vinne katika wilaya hiyo.

Kauli hiyo ilitolewa jana wilayani Magu na Meneja wa RUWASA, Anna Mbawala, wakati wa ziara ya Mkuu wa Wilaya ya Magu, Salum Kalli kwa ajili ya kukagua miradi hiyo.

Mbwala alisema miradi hiyo inata-rajiwa kukamilika na kuanza kutoa maji ili kuondoa kero ya maji katika vijiji hivyo pamoja na vingine vina-vyopakana navyo.

Alisema kwa sasa wamekamilisha usambazaji wa miundombinu ya mabomba na kuanzisha vyanzo vyote vya maji na kwamba ifikapo mwezi ujao watafunga pampu na kuweka nishati ya umeme ili maji yaanze kusukumwa.

Mbwala alisema lengo la RUWASA ni kuhakikisha vijiji vyote wilayani Magu vinapata huduma ya maji kupitia miradi mbalimbali inayopangwa na serikali.

Waziri aivaa bandari urasimu katika mizigo mafuta ya kula

Na Paul Mabeja, DODOMA

WAZIRI wa Kilimo, Prof. Adolf Mkenda, amewataka watumishi wa Bandari ya Dar es Salaam, kuondoa urasimu katika mizigo ya mafuta ya kula inayosafirishwa nje vinginevyo watafute kazi nyingine ya kufanya.

Prof. Mkenda alibainisha hayo jana jijini Dodoma, alipotembelea kiwanda cha mafuta ya alizeti cha PYXUS, kilichoko eneo la Kizota, kuangalia namna ya kuondoa uhaba wa mafuta uliopo nchini kwa sasa.

Akiwa katika kiwanda hicho, Prof. Mkenda alipokea taarifa ya mwekezaji wa kiwanda hicho, Mal-com McGrath, kuwa wamekuwa waki-fanyiwa vitendo vya urasimu katika Bandari ya Dar es Salaam wanaposafirisha kontena za mafuta ghaifi.

Malcom alisema hadi sasa kuna mizigo mukubwa bandarini ambao wanaendelea kuzungushwa bila kufahamu lini wataruhusiwa kuusafirisha kwenda Switzerland kwa ajili ya kutengeneza sasa aanze kutafuta kazi nyingine ya kufanya na siyo katika serikali hii ya awamu ya tano," alionya.

"Utaratibu mbovu huu, haiwezekani tukakwamishwa na mtu mmoja wakati tunahitaji wawekezaji, ninasema huyo anayewazuia ajitathmini na kuanzia sasa aanze kutafuta kazi nyingine ya kufanya na siyo katika serikali hii ya awamu ya tano," alionya.

Waziri huyo akizungumzia upungufu wa mafuta nchini, alisema hali hiyo iwaamshe wakulima na kuona ni fursa kwao katika kuzalisha kwa wangi alizeti ili walikamate soko la nje na ndani ya nchi.

HADITHI**Lazima Apatikane - 5****Mtunzi anapatikana (0716 350534)****Na Adam Fungamwango**

“Ndani ya gesti hiyo mchana huo kulikuwa na watu wen-gine.”

“Sijui, lakini weita aliho-jiwa na polisi akasema hakukuwa na watu, ni mimi na Burhan tu.”

“Weita hukumkuta wakati unakwenda kununua soda?”

“Sikumkuta?”

“Sasa tutaamini vipi kama kwe-li ulitumwa soda na kurudi ukaku-ka mpenzi wako ameuawa na siyo wewe ndiyo uliomuua?”

Mwajuma alibaki kanyamaza asjive la kujibu.

“Weita alikwenda wapi muda huo?”

“Sijui?”

“Je, weita anaweza kuwa ndiye muuaji wa mpenzi wako na si wewe?”

“Hapo pia afande mimi siwezi kuelewa.”

“Sasa wewe unachoju ni nini?”

“Afande, hakuna hata nina-chojua, ingekuwa kama kitu cha kuijandaa, ningetafuta ushahidi wa kila njia ili kujinasua kwenye hili, lakini hakuna anayejua kesho itatokea nini, ndiyo maana kila kinachozungumza hapa mimi sijui chocchte. Ninachojua ni mpenzi wangu Burhan ameuawa tu tukiwa gesti na mimi ndiyo naambwa kuwa nimemuua.”

“Huoni kama ukipelekwa ma-hakama-ni kwa kesi hii adhabu yake ni kunyonywa hadi kufa au kifungo cha maisha kwa sababu ushahidi wa kimazingira unayo-nyesha kuwa wewe ndiye uliyetenda hilo kosa?”

Mwanaidi alianza tena kulia. “Najua afande, lakini nitafan-yaje? Kila anayenihoji. Kila ushahidi unaonyesha kuwa mimi ni muuaji. Sina ujanja, namuachia Mungu tu.” Akaendelea kulia sa-fari hii kwa sauti zaidi.

Afande Jan alimsogelea, akam-gusa begani. “Nyamaza. Usilie. Ni hivi Mwanaidi. Jalada hili mimi itabidi nilifuatilie vizuri zaidi. Itabidi nizame ndani kwa namna ya pekee na kwa jicho la tatu. Nina uhakika nitapata ushahidi wa kutosha hata kama ulikuwa umejificha chini ya bahari. Na-kuhakikisha kama siyo wewe basi utaachiwa huru, lakini kama umefanya hivi, basi kitanzu ki-takhusu.”

Kilikuwa ni kikao cha muda wa siku tatu. Hoja zililetwa kwa maofisa wa polisi, lakini hatima yake kwa maslahi mapana ya

MAUAJI ya kutisha yanatokea ndani ya gesti moja maeneo ya Kigogo jijini Dar es Salaam. Mfanyabiasara Burhan anauawa ndani ya gesti ya Tukutane, akiwa na msichana mmoja mrembo aitwaye Mwanaidi. Polisi wanawakamata watu wote walioikutwa humo, pamoja na wafanyakazi wa gesti hiyo kwa ajili ya mahojiano. Lakini inaonekana muda ambao walikuwapo wapenzi hao hakukuwa na mteja mwinge yeyote zaidi yao.

Baada ya mahojiano ya kina, inaonekana kabisa kuwa Mwanaidi ndiyo muuaji. Je, ni kweli? Kwa nini alimuua mpenzi wake wakiwa wamejifungia chumbani? Fuatilia hadithi hii kwa makini ambayo mbali na kukutia simanzi, furaha na kukuburudisha, pia itaku-fundisha, elimu na kufunulia mambo ambayo hukupata kuyafikiria kabla.

**Huoni kama
ukipelekwa
mahakama-
ni kwa kesi
hii adhabu
yake ni
kunyonywa
hadu kufa
au kifungo
cha maisha
kwa sababu
ushahidi wa
kimazingira
unayonye-
sha kuwa
wewe ndiye
uliyetenda
hilo kosa?**

Jeshi la Polisi na taifa kwa ujumla, mwafaka ulipatikana.

Afande Jan John alishinda hoja yake. Pamoja na hayo dhamana ikabaki kwake yeye. Yeye alitaka mtuhumiwa aachiwe kwa dhamana. Awe nje kwa kiasi cha wiki moja hivi. Hoja zake nzito ndizo zilizofanya wakubwa zake wakubaliane naye. Na kumwamini hako kulichangiwa kutokana na kazi zake nzuri anazofanya. Wasiwasi mkubwa ilikuwa ni juu ya kutoroka kwa mtuhumiwa Mwanaidi kwani kesi ilikuwa ni kubwa. Ni kesi ya mauaji. Jan aliwahakikisha wakubwa zake kuwa mtuhumiwa hatotoroka na dhamana yote ni juu yake.

Akiwa kwenye ofisi yake, mbele yake alikuwa amekaa Mwanaidi.

Kwa upande wake alitokea kumhusudi sana kijana yule kutokana na jinsi anavyouliwa maswali yake.

Aliyona kama ni maswali ya kutaka kujua vitu na si ya kumkandamiza.

Leo alikuwa ameitwa mbele yake. Hakuongea kitu chocchte akawa amsikiliza nini ataongea.

“Mwanaidi.” Alitta na kusita.

“Nimekwita hapa kukwambia jambo moja. Ni kwamba tumeamua kukuachia huru kwa muda.”

“Umesema...” Mwanaidi aliuliza kama vile hajasikia.

“Nadhani umesikia Mwanaidi. Ni kwamba unakwenda nyumbani kwa muda mpaka hapo tutakopokuhitaji.”

Ni jambo ambalo hakutarajia kulisikia, ingawa liliimfurahisha.

Alichotarajia ni kuambiwa kesho anapelekwa mahakamani. Hata hivyo alijua kabisa kuwa kesi hajaisha na alijua kama atatoka sababu ya juhud kubwa ni afande mpya aliyepewa

jalada lake.

Baada ya mazungumzo ya robo saa hivi. Jan alimuaga Mwanaidi ambaye alikuwa ameanza kuchangamka kwa kujua anarejea tena uswahilini.

“Kama nilivyokwambia. Hakikisha unafanya kama nilivyokwambia kila kitu kwa usahihi sawa?”

“Sawa nimesikia.”

“Halafu kama nilivyokwambia usi-toke au usisafiri nje ya Dar es Salaam sawa?”

Kilichofanyika hapo ni kwamba afande Jan alimsaidia Mwanaidi kila kitu, ikiwa ni pamoja na kukodi usa-firi wa kumrudisha nyumbani kwa Mbura-hati.

Alizaliwa mkoani Singida. Tangu anasoma shule ya msingi alionekana atakuja kuwa msichana mrembo. Kila mtu alibaini kuwa mtoto huyu atakuja kuwa hazina ya uzuri.

Hata alipofika sekondari, baadhi ya wanaume wasiokuwa na staha walianza kumnyatia na kumtaka ki-mapenzi. Alipokuwa msichana wa haja, alishangaa kuwaona vijana na watu wazima wakimfuata na kumtaka, kitu ambacho yeye mwenyewe hakufahamu ni nini?

Mwanaidi alishindwa kuhimili. Ali-wakatalia kumi, lakini akamkulabia mmoja. Huo ukawa mwanzo wa yeze kupotea.

Aliacha shule na kuanza kufuata mambo ya wanaume. Hata hivyo alichoambulia ni kuwafaidisha wan-za wanamuacha kama alivyo.

Alitendwa na kutendeka. Wanaume watatu walioahidi kumuoa walimua-cha na kuo wanawake wengine. Hii

ilimfanya kuanza kuchukia wanaume.

Akatoroka mkoani Singida na kwenda jijini Dar es Salaam kutufuta maisha. Akatua kwenye jiji la raha na karaha. Alikutana na kila aina ya mas-wahibu.

Mwendo ulikuwa ni ule ule. Wan-aume waliupenda uzuri wake. Lakini wachopenda kumtumia tu na si kumu-weka ndani.

Mwishi wa siku, rafiki yake mmoja akaamua kumpeleka kwenye saluni moja na kumfundisha jinsi gani ya kutengeneza nywele wanawake, pamoja na kupamba.

Haikuchukua siku nyingi akajua. Akajua kushinda aliwakuta. Akapata pesa ambazo zilimwezesha kupanga chumba kimoja Mbura-hati jijini Dar es Salaam.

Ndipo alipompatta bwana Burhan. Kati ya wanaume wote ambao aliwhi kukutana nao ni Burhan pekee ndiye aliyeonekana kumpa pesa nyingi. Il-imfanya hata kumtumia mama yake akanunuwa kiwanja.

Ni Burhan pekee ndiye alionekana kumpenda na kumuhidi akimaliza shughuli iliyomleta Dar, basi angeondoka naye kwenda mkoani Mwanza ambako sasa wangekaa na kufanya utaratibu wa kufunga ndoa mbele ya safari.

Sasa ilikuwa ni ndoto iliyoyeyuka.

Alirudi tena kuwa Mwanaidi yule yule wa kusaka wanaume ambao watampa pesa ya kula tu.

Ilikuwa ni saa 10:00 jioni wakati gari ilipomshusha nyumbani kwake Mbura-hati akitoea Kituo Kikuu cha Polisi.

Alilakiwa na baadhi ya majirani zake na shoga zake ambao hawakudhani kama anaweza kurudi kwa sababu anachojua kuwa ni kesi isiyo na dhamana.

Labda kama mwanaume amejifia mwenyewe gesti kwa mihemko yake, presha, au kunywa dawa za kuongeza nguvu.

Lakini mwanaume ameshindiliwa visu kifiani mara nne, si rahisi kwa polisi kumuacha mwanamke aliyeku-wa ndani mwanaume huyo.

“Pole shoga. Pole mwaya.” Zilikuwa sauti za baadhi ya majirani na shoga zake ambao walishukia tu anashuka kwenye gari.

“Ahsanteni sana.” Aliwajibu, lakini akionekana hapendi sana kulizungumzia suala hilo.

“Naomba niachenii shoga zangu. Nimekaa mwezi mmoja na nusu nalala usingizi wa mang'amung'amu. Halafu halijaisha ni kwamba niko nje tu kwa dhamana.” Aliwasihii shoga zake watoke nje wamuache apumzike.

ITAENDELEA JUMAMOSI

BAYERN WAMFUNGIA KAZI UPAMECANO

MUNICH, Ujerumani

MWENYEKITI wa Bayern Munich, Karl-Heinz Rummenigge amesema klabu hiyo inamkodolea macho, Dayot Upamecano, hata kama ni mapema mno kutarajia mlinzi huyo wa RB Leipzig kujinga nao.

Upamecano mwense umri wa miaka 22, amekuwa akitajwa kama mmoja wa walini bora wa kati Ulaya katika misimu ya hivi karibuni na imedokezwa anawenza kujinga na timu kubwa mwishoni wa msimu.

Bayern imetuwa ikihusishwa sana na mpango wa kutaka kumsajili mchezaji huyo wa kimataifa wa Ufaransa, hasa kutohana na ukweli kwamba, David Alaba anatarajia kuondoka kwa uhamisho huru mwishoni mwa msimu.

Rummenigge amethibitisha mpango ya kutaka kumsajili nyota huyo, lakini hakuna ofa yoyote waliyoandaa hadi sasa.

Ailiambia gazeti la Bild kwamba, Upamecano atakuwa "pale Leipzig angalau hadi mwishoni mwa msimu", akiongeza kuwa itakuwa "mapema sana" kujiridhisha kwamba atajunga na mabingwa hao.

"Tunafuatilia hili bila shaka yoyote, sio yeze tu, lakini kutohana na nafasi na wapi ambapo tunatakiwa kufanya marekebisho," alisema.

Bayern pia inaweza kumpoteza Jerome Boateng mwishoni mwa msimu huu, huku mkataba wa mchezaji huyo mwense umri wa miaka 32 wake unamalizika Juni, mwaka huu.

Koeman akasirika Barca kukosa penalti

BARCELONA, Hispania

KOCHA wa Barcelona, Ronald Koeman alikasirishwa na kikosi chake kukosa penalti mbili wakati wakiibuka na ushindi kwenye mchezo wao wa Copa del Rey dhidi ya Cornellà.

Miamba hao wa Katalunya walihitaji hadi muda wa ziada baada ya mabao ya Ousmane Dembele na Martin Braithwaite kuwafanya wataoka dimbani kwa ushindi wa 2-0, juzi Alhamisi.

Golikipa wa Cornellà, Ramon Juan alikuwa kikwazo kwa Barca, akiokoa michomo saba, huku mbili zikiwa ni penalti kutoka kwa Miralem Pjanic kipindi cha kwanza na Dembele kipindi cha pili.

Kukosa kwa nafasi hizo mbili muhimu kuliwafanya Barca kwenenda hadi muda wa ziada ili kupata ushindi huo.

Barca sasa imekosa penalti tano kati ya nane katika mashindano yote, na Koeman alikuja juu kulamu hali hiyo.

Rooney: Pogba amebeba mafanikio ya United EPL

MANCHESTER, England

PAUL Pogba anawenza kutengeneza tofauti kwa Manchester United na kuwasaidia kushinda taji la Ligi Kuu England msimu huu, kwa mujibu wa gwiji wa klubu hiyo, Wayne Rooney.

Kikosi hicho cha Ole Gunnar Solskjaer kiliibuka na ushindi wa mabao 2-1 dhidi ya Fulham Jumatano, matokeo ambayo yaliwafanya warudi kileleni mwa msimamo wa ligi.

Wakati Manchester City na Leicester City wakiwa wamepitwa pointi mbili na bingwa mtetezi, Liverpool amepitwa pointi sita wakiwa na mchezo mmoja mkononi, Rooney anahisi kikosi chake hicho kinaweza kubeba taji msimu huu.

Mfungaji huyo wa wakati wote wa United, amewataja pia, Bruno Fernandes na Edinson Cavani watakisaidia kikosi hicho kushinda, ingawa Rooney anahisi Pogba ndio ameshikilia funguo ya mafanikio.

"Miaka michache iliyopita United haikuwa na uwezo wa kuwa kwenye mbio za kuwania ubingwa," alisema Rooney, ambaye kwa sasa ameteulwa kuwa Kocha Mkuu wa Derby County, akiwaambia waandishi wa habari.

"Ninachofikiri kwa sasa, wamejenga kikosi cha wachezaji. Ujio wa Fernandes umesaidia kwa kiasi kikubwa.

HABARI MICHEZO

Mshahara wa Eriksen waikimbiza Leicester

LONDON, England

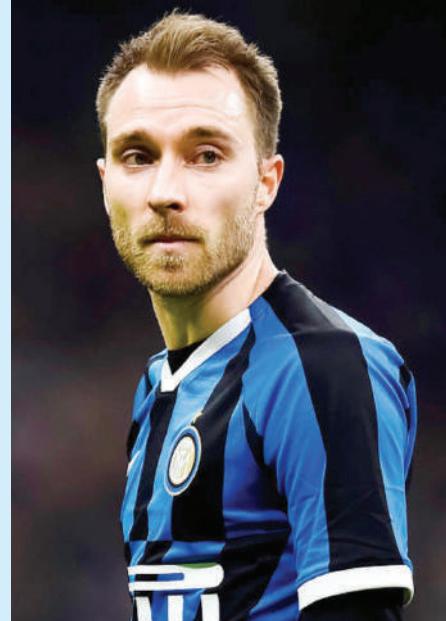
KLABU ya Leicester City wameamua kuachana na mpango wao wa kutaka kumsajili kwa mkopo, Christian Eriksen kutoka Inter Milan, kwa sababu ya mshahara wake mkubwa.

Kwa mujibu wa gazeti la Telegraph, mabingwa hao wa zamani wa Ligi Kuu England walijaribu kufanya makubaliano ya kunasa saini ya Eriksen.

Hata hivyo, mara tu walipogundua mshahara wake unafikia takriban pauni 300,000 kwa wiki, na Inter haikutaka kugharamia zaidi, Leicester wamesoga kando kwenye dili hilo.

Kiungo huyo wa Denmark amehusisha na kurejea kwenye Ligi Kuu England, huku pia Tottenham Hotspur, ambako aliondoka mwaka mmoja uliopita kwa zaidi ya euro milioni 20, ikitajwa pia kutaka kumrudisha.

Inter wangependa kumuza, lakini bado hawajapata klubu ambayo iko tayari kulipa bei inayotajwa.

ZIDANE AKALIA 'KUTI KAVU' MADRID

MADRID, Hispania

AJALIWA ya Zinedine Zidane pale Real Madrid ya meibua maswali, kwa mujibu wa gazeti la AS.

Madrid walitupwa nje na timu ya Daraja la Tatu ya Alcoyano kwenye michuano ya Copa del Rey Jumatano, na hivyo kuibua maswali kuhusu hatima ya Zidane.

Zidane amekalia kuti kavu na kwa mujibu wa habari kutoka ndani ya Real Madrid zilizonaswa na gazeti la AS, Mfaransa huyo anaweza kutiliwa.

Hata hivyo, ripoti hiyo inasema wanabiri hadi kuanza tena kwa michuano ya Ligi ya Mabingwa Ulaya, ambayo itaendelea mwezi ujao.

Mshambuliaji huyo wa zamani wa Real Madrid, Raul ndiye anayetajwa kuwa kwenye nafasi ya kuchukua nafasi yake.

Madrid ipo katika nafasi ya pili kwenye msimamo wa Ligi Kuu Hispania, LaLiga, wakipitwa pointi saba na Atletico Madrid waliopo kileleni, huku wakiwa na mchezo mmoja mikononi.

Marseille wamsajili Milik

PARIS, Ufaransa

STRAIKA Arkadiusz Milik amejiunga na timu ya Marseille kwa mkopo akitokea klubu ya Napoli hadi mwaka 2022 na anaweza kupewa mkataba wa kudumu wa euro milioni 12.

Milik mwenye umri wa miaka 26, anaelekea klubu ya Ligue 1 baada ya misimu minne na nusu huko Napoli, ingawa hajacheza kabisa misimu huu 2020-21, baada ya kukataa kuongeza mkataba.

Mchezaji huyo wa kimataifa

wa Poland alifunga mabao 48 katika michezo 122 katika Serie A, baada ya kuwasili kutoka Ajax kwa kitita cha euro milioni 35 mwaka 2016.

Majerahya ya magoti yalimkwamisha katika klubu ya Napoli, na uhamisho wake kwenda Marseille ulithibitiishwa jana Ijumaa.

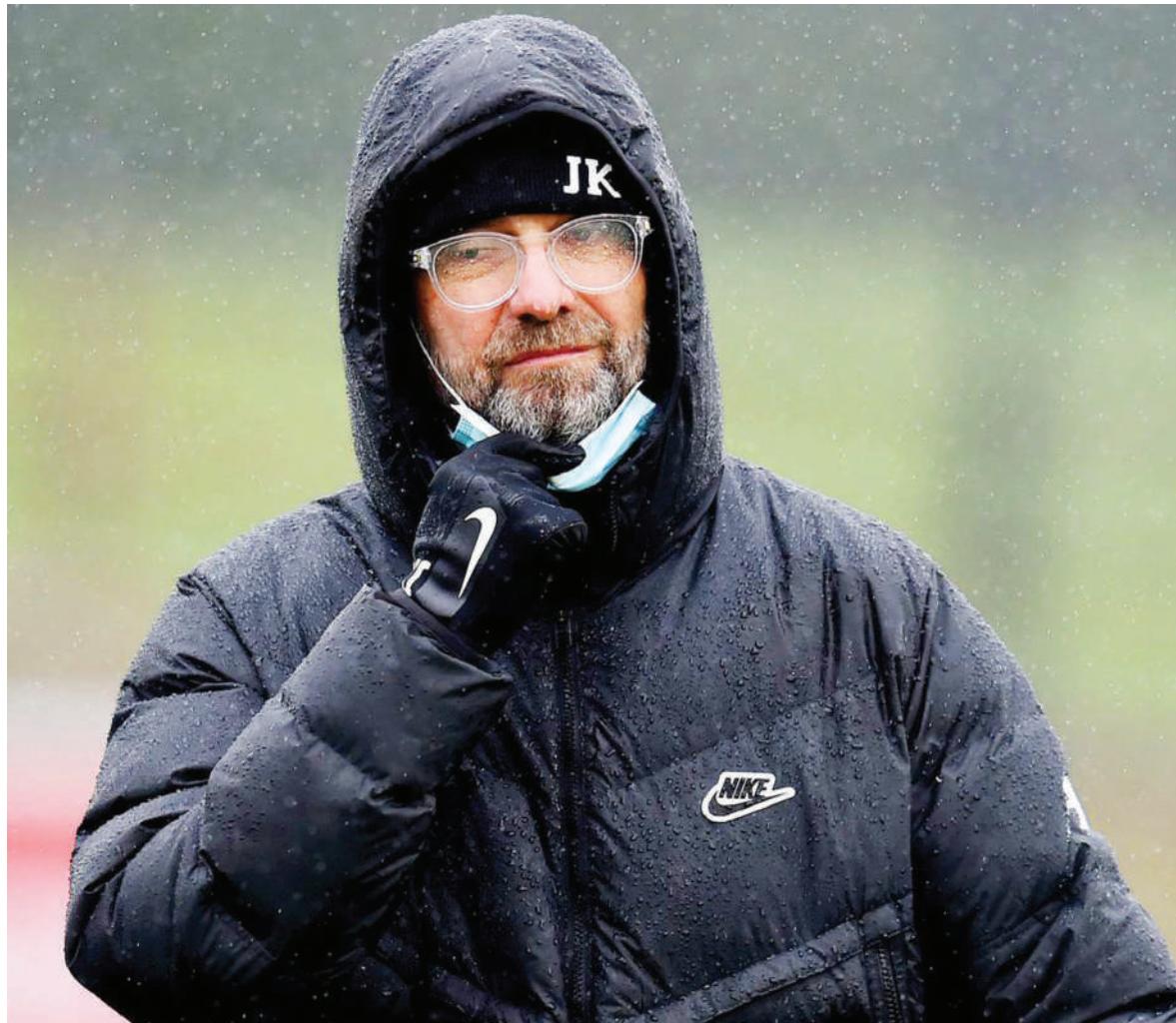
Wakati Napoli walisema Marseille walikuwa na "wajibu wa kufanya uhamisho huo kuwa wa kudumu", upande huo wa Ligue 1 ulidai kuwa ili kuwa chaguo.

Milik pia alikuwa akihusisha na timu za Ligi Kuu England, Tottenham Hotspur na Everton, lakini alifurahi kupta uhamisho wa Marseille, ambao wapo nafasi ya sita kwenye msimamo wa Ligue 1 - alama 10 nyuma ya Paris Saint-Germain.

"Nina furaha na fahari kutangaza kwamba mimi ni mchezaji rasmi wa Olimpique de Marseille, moja ya klubu maarufu hapa Ulaya," Milik aliandika kwenye Twitter.

DONDODA ZA SOKA MAGAZETI YA ULAYA

KLOPP: NILAUMIWE MIMI KWA KICHAPO

● ● ● Ni baada ya kupoteza mechi dhidi ya Burnley licha ya kutawala mchezo huo kwa...

LIVERPOOL, England

KOCHA Jurgen Klopp amesema kipigo cha Liverpool kutoka kwa Burnley ilikuwa ni "ngumi ya uso", lakini amekubali yeze ndio wa kulaumiwa baada ya kichapo hicho cha bao 1-0 katika mechi hiyo iliyochezwa kwenye Uwanja wa Anfield juzi usiku.

Liverpool ambayo ni bingwa mtetezi wa Ligi Kuu England, kwa sasa wanapitia kipindi kigumu, hawaajaonja ladha ya ushindi tangu ilipotoka sare ya bila kufungana dhidi ya Manchester United.

Ilimila mchezo ikiwa na umiliki wa mpira asilimia 72 na ilipiga jumla ya mashuti 27 yaliyolenga lango

yalikuwa sita, huku wapinzani wao wakipiga jumla ya mashuti sita na manne yalilenga lango.

Lakini bahati haikuwa kwa, kwani wakajikuta wakifungwa bao hilo kwa mkwaju wa penalty likifungwa na Ashley Barnes dakika ya 83.

Burnley wamevunja rekodi ya Liverpool ya kucheza mechi 68 bila kufungwa, ambapo mara ya mwisho kufungwa ilikuwa ni Aprili, mwaka 2017.

Kichapo hicho kinaifanya Liverpool ibaki na pointi zake 34 ikiwa nafasi ya nne, huku Burnley ikiwa nafasi ya 16 na pointi 19 na kinara ni Manchester United ambayo imekusanya jumla ya pointi 40.

"Mimi ndio ninapaswa kulaumiwa, kwani vijana walicheza kwa bidii kubwa, lakini hawakupata

ushindi," alisema Klopp akiwaambia waandishi wa habari.

"Tumepoteza mchezo, nadhani ilikuwa ni jambo gumu ambalo lili-kuwa haliwezekani, lakini imetokea ninapaswa kulaumiwa mimi kwa kuwa vijana walipambana kutimiza majukumu yao ila bahati haikuwa kwa," aliongeza.

"Tulikuwa na mpira asilimia kubwa na tulitengeneza nafasi nyangi, lakini hatukuzitumia, hivyo kwa hali hii ni sawa maamuzi ambayo ninaweza kufanya yanaweza kuwa magumu, lakini hakuna chaguo kwa kuwa hali imeshatokea na haiwezekani kubadilika.

"Nilisema kwenye mchezo wetu uliopita kuna jambo ambalo halifanyi kazi ila ni lazima tufanye kazi kwa uharaka na kurejea kwenye ubora wetu," alisema.

ZISIKUPITE

LEICESTER YAMTOSA ERIKSEN

LEICESTER City imeachana na mpango wao wa kutaka kumsajili kiungo wa kati wa Inter Milan, Christian Eriksen mwenye umri wa miaka 28, kwa sababu mchezaji huyo wa kimataifa wa Denmark anataka mshahara wa pauni 300,000 kwa wiki. (*Telegraph*)

UPAMECANO SOKONI

BAYERN wamethibitisha haja yao ya kutaka kumsajili mlinzi wa RB Leipzig, Dayot Upamecano mwenye umri wa miaka 22, ambaye katika mkataba wake ana kipengele cha kumwacha kwa pauni milioni 40. (*Mirror*)

MAN UNITED, CITY VITANI

MANCHESTER United, Manchester City na Chelsea kwa pamoja wameonyesha nia yao katika ya kumtaka beki, Dayot Upamecano ambaye ana umri wa miaka 22. (*Goal*)

ODEGAARD ANUKIA ARSENAL

LICHA ya klubu mbalimbali kuonyesha nia ya kumtaka kiungo wa kati wa Real Madrid, Martin Odegaard mwenye umri wa miaka 22, anakaribia kukamilisha uhamisho wake wa mkopo kuelekea Arsenal. (*Sport in Spanish*)

MC CARTHY ANUKIA CELTIC

KIUNGO wa kati wa Crystal Palace, James McCarthy mwenye umri wa miaka 30, analengwa na klubu ya Celtic ya nchini Scotland. (*Mail*)

RICE KUSHUSHWA BEI

WEST Ham huenda wakashusha bei ya kiungo wa kati, Declan Rice mwenye umri wa miaka 22, hadi kufikia pauni milioni 50, kwa sababu ya athari za janga la virusi ya corona. (*90min*)

DELE AITAMANI PSG

KIUNGO wa kati wa Tottenham Hotspur na England, Dele Alli mwenye umri wa miaka 24, amewombwa mwenyekiti, Daniel Levy asimwekee pingamizi katika uwezekano wake wa kuhamia Paris St-Germain. (*90min*)

KING APANDIWA BEI

WEST Ham wanajiandaa kuongeza dau lao la pauni milioni 16 ili kumsajili mshambuliaji Bournemouth, Joshua King mwenye umri wa miaka 29 ambaye ni raia wa Norway. (*Sun*)

CAICEDO KUTUA BRIGHTON

KIUNGO wa kati wa Ecuador, Moises Caicedo mwenye umri wa miaka 19, jana Ijumaa alitarajiwu kusafiri kuelekea England kukamilisha mkataba wa pauni milioni 4.5 wa kuhamia Brighton kutoka klubu ya Independiente del Valle. (*Sky Sports*)

VILLAS-BOAS ASHANGAA

KOCHA wa Marseille, Andre Villas-Boas amesema ofa kwa kiungo wa kati wa Aston Villa, Morgan Sanson mwenye umri wa miaka 26, "inasikitisha". (*Mail*)

HABARI MICHEZO

Mtibwa Sugar yasaka pointi 21

Na Saada Akida

KATIKA kuhakikisha timu yake inakuwa mahali salama, Kocha Mkuu wa Mtibwa Sugar, Thiery Hitimana, amesema anahitaji kupata ushindi katika mechi zake saba za nyumbani zilizobakia kwenye mzunguko wa pili wa Ligi Kuu Tanzania Bara.

Akizungumza na gazeti hili jana, Hitimana alisema timu yake imebaki-za michezo 17, na anahitaji kukusanya pointi 21 katika mechi zote saba atakazocheza nyumbani ili kujihakishia anakaa katika mazingira mazuri.

Hitimana alisema anahitaji pia kutafuta pointi nyingine muhimu katika michezo 10 ya ugenini ikiwamo minne ya mwisho ambayo atacheza ugenini.

"Tupo katika nafasi mbaya, nimeongea na uongozi pamoja na wachezaji wangu kuhakikisha tunafikia malengo yetu katika hizi mechi 17, nina imani itakuwa ngumu ila wakiamua tunaweza kufanya vizuri."

Kocha huyo alisema anataka kuona mapambano yake yanafanikiwa na kukwepa kushuka daraja moja kwa moja au kuwa mionganoni mwa timu zitakazocheza mechi za mtoano.

"Sihatiji kufika huko, nimeshawaeleza viongozi wangu kuhusu mkakati huo, mbali na kutofanya usajili kipindi cha dirisha dogo, lakini nina imani wachezaji tulikuwa nao tutawajenga kisaikolojia na kuwapa mbinu za kumaliza katika nafasi nzuri kwenye msimamo wa ligi hiyo," alisema Hitimana.

Wachezaji Biashara waingia matatizoni

Na Saada Akida

KOCHA Mkuu wa Biashara United, Francis Baraza, ametaka wachezaji wake 15 ambao ni Watanzania kukanwa sehemu ya mishahara yao kutohana na kosa la kucheleva kurejea kwenye kikosi hicho kwa wakati.

Baraza aliliambia gazeti hili amechukua uamuzi huo kwa sababu hajafurahishwa na kitendo hicho cha utovo wa nidhamu ambacho kinarudisha nyuma mipango yake ya kuijenga timu.

Kocha huyo alisema adhabu watakayopata itakuwa ni fundisho kwa wachezaji wengine na anaamini itasaidia kurejesha nidhamu katika timu.

"Jambo la kushangaza wachezaji wa kigeni wote waliwasili kwa wakati mwafaka na baadhi ya nyota wengine, lakini nyota 15 ambao wako katika mipango yangu ya kikosi cha kwanza wananiangusha na watatumikia adhabu hiyo."

Aliongeza baadhi ya timu zimekuwa na matokeo mabaya kwa sababu wachezaji wake wameweka nidhamu pembeni jambo ambalo linawakwa-misha kupata maendeleo.

MKUTANO MKUU ZFF KUFANYIKA LEO UNGUJA

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

MKUTANO Mkuu wa mwaka wa Shirikisho la Soka Zanzibar (ZFF), unatarajiwa kufanyika leo Kisiwani Unguja, imeelezwa.

Awali mkutano huo ulipanga-wa kufanyika Januari 9, mwaka huu, lakini ulisogezwa mbele kutohana na sababu mbalimbali.

Mkutano huo utakuwa ni wa kwanza kufanyika tangu uongozi uliopo madarakani kuchaguliwa na kutoka kilichoitwa Chama cha Soka Zanzibar (ZFA) na sasa kuwa shirikisho yaani

ZFF.

Akizungumza na waandishi wa habari jana, Kaimu Katibu Mkuu wa ZFF, Haji Hassan 'Kibabu', alisema maandalizi ya kuelekea katika mkutano huo yamekamilika na wajumbe wote kutoka Kisiwani Pemba wame-thibitisha kuwasili kwa ajili ya kuhudhuria kikao hicho.

Kibabu alisema mkutano huo utahudhuriwa na wanachama wa shirikisho hilo ambao tayari walishapewa taarifa ya kuwapo kwa mkutano huo ambao utafanyika kwenye ukumbi wa Chuo cha Mafunzo, Unguja.

Kiongozi huyo alisema mkutano huo ndio utakaota mwongozo wa maendeleo na mustakabali wa soka la Zanzi-

bar kwa kupokea michango yenyetija kutoka kwa wanachama wa ZFF.

Alimtaja mgeni rasmi anatarajiwa kuwa Mkuu wa Mkoa wa Mjini Magharibi, Idrisa Kitwana.

Wakati huo huo, Kibabu alisema wanatarajia kuwa na mafunzo ya uongozi kwa wenyeviti wa timu zinazoshiriki Ligi Kuu Zanzibar na Ligi Kuu Tanzania Bara ambayo yataendeshwa na Shirikisho la Soka Zanzibar (TFF).

Alisema mafunzo hayo kwa viongozi wa timu za Ligi Kuu Zanzibar yatakayofanyika Januari 23, mwaka huu na siku inayofuata itakuwa ni kwa wenyeviti wa klubu za Ligi Kuu Tanzania Bara.

Kova ashikilia hatima ya Mkude

Na Saada Akida

KAMATI ya Nidhamu ya Simba iliyoko chini ya Mwenyekiti, Suleiman Kova, inatarajia kukutana na kiungo wa timu hiyo, Jonas Mkude ambaye alikuwa amesimamishwa na mabosi wake kutohana na kosa la utovu wa nidhamu.

Kikao hicho kinafanyika ikiwi ni siku mbili baada ya kiungo huyo kuomba radhi kwa viongozi, wanachama na mashabiki wa klubu hiyo kwa kosa alilofanya.

Akizungumza jijini Dar es Salaam jana, Ofisa Mtendaji Mkoo wa klubu hiyo, Barbara Gonzalez, alisema Kamati ya Nidhamu imepanga kukutana na Mkude kwa ajili ya mahojiano rasmi na baada ya hapo itafahamika hatima yake.

Gonzalez alisema bado Mkude ni mchezaji halali wa Simba na baada ya kumuhoji na kuwasilisha utetezi wake katika Bodii ya Wakurugenzi ya klubu hiyo, watatangaza rasmi hatua itakayochukuliwa.

Alisema bodi imeahidi kuufanyika kazi utetezi wa nyota huyo na kuongeza kwa sasa wanahitaji kuona wachezaji wa klubu hiyo wanakuwa na nidhamu.

"Jambo la Mkude litakwisha baada ya kesho (leo), kamati ya nidhamu itakapokutana naye na kuleta kwetu maelezo, pia suala la Bernard Morrison naye bado ni mchezaji halali wa Simba, alikuwa mgonjwa, amepona na Jumapili ataiinga kikosini," alisema kiongozi huyo.

Mshambuliaji wa Timu ya Taifa (Taifa Stars), John Bocco (kushoto), akijifua kwa ajili ya kuijandaa na mechi ya pili ya Kundi D ya Fainali za Kombe la Mataifa ya Afrika kwa Wachezaji wa Ndani (CHAN), dhidi ya Namibia itakayochezwa leo katika Mji wa Limbe nchini Cameroon. Kulia ni beki wa timu hiyo, Ibrahim Ame. **PICHA: TFF**

Michezo

Jumamosi Januari 23, 2021

Nipashe

Klopp: Nilaumiwe mimi kwa kichapo

UKURASA 22

Ofisa Mtendaji Mkuu wa Simba, Barbara Gonzalez (kushoto), akizungumza kuhusu mashindano mapya ya kimataifa yatakayo julikana kwa jina la Simba Super Cup yatakayofanyika jijini Dar es Salaam hivi karibuni. Kulia ni Mkurugenzi wa Idara ya Habari na Mawasiliano wa klubu hiyo, Haji Manara. **PICHA: JUMANNE JUMA**

Stars, Namibia mechi ya kisasi

Na Adam Fungamwango

MACHO na masikio ya Watanzania yanatarajia kuelekezwa nchini Cameroon wakati Timu ya Taifa (Taifa Stars), itakapotupa karata yake ya pili dhidi ya Namibia katika mechi ya Kundi D ya Fainali za Mataifa ya Afrika kwa Wachezaji wa Ndani (CHAN), itakayochezwa leo Mjini Limbe.

Taifa Stars ambayo itashuka dimbani kuanzia saa 4:00 kwa saa za Afrika Mashariki, inahitaji ushindi tu ili kujiweka kwenye nafasi nzuri ya kusonga mbele kwenye michuano hiyo inayoen-delea nchini humo.

Kikosi hicho cha Stars kinachofundishwa na Etienne Ndayiragije kitashuka uwanjani kikiwa na kumbukumbu ya kuchapwa mabao 2-0 na Zambia wakati Namibia yenyewe ilibugizwa magoli 3-0 na Guinea katika mechi zao za kwanza.

Kocha Msaidizi wa timu hiyo, Selemani Matola, alisema jana anaamini watafanya vyema katika mechi hiyo, baada ya kufanya kazi upungufu yaliojitokea kwenye mchezo wa kwanza dhidi ya Zambia.

"Hayakuwa makosa makubwa sana, yalikuwa ya kimchezo tu, kama vile ile penalti ya Kapombe (Shomary), mpira ulimgonga kwa bahati mbaya na mwamuzi aliamua hivyo," alisema Matola.

Nahodha wa kikosi hicho, Kapombe alisema walifungwa mechi ya kwanza kutokana na kupungua kwa umakini katika kipindi cha pili tofauti na walivyochenza vizuri dakika 45 za kwanza za mchezo huo.

"Tunachotakiwa kukifanya ni kucheza kwa umakini mkubwa vipindi vyote viwili kutokana na umuhimu wa mchezo wenye. Yale tumey-aacha, tunaangalia mechi hii sasa," alisema Kapombe.

Simba, Mazembe kupimana

Na Saada Akida

MABINGWA watetezi wa Ligi Kuu Tanzania Bara, Simba watakaribisha TP Mazembe kutoka Jamhuri ya Kidemokrasia ya Congo (DRC), katika mechi ya mashindano maalumu ya Simba Super Cup itakayochezwa Januari 31, mwaka huu jijini Dar es Salaam.

Mashindano hayo yatakayochezwa kwa mara ya kwanza yatashirikisha timu tatu ambazo ni pamoja na wenyeji Simba, TP Mazembe na Al Hilal kutoka Sudan.

Akizungumza jijini jana, Ofisa Mtendaji Mkuu wa Simba, Barbara Gonzalez, alisema mashindano yameandalowi kuzipa maandalizi timu hizo zilizotinga hatua ya makundi ya michuano ya kimataifa ya Ligi ya Mabingwa Afrika.

Gonzalez alisema mechi ya ufunguzi itachezwa Januari 27, mwaka huu, katika ya

Wapo pia Al Hilal kutoka Sudan, ni katika michuano ya Simba Super Cup, ikilenga...

Simba dhidi ya Al Hilal na michezo yote itapigwa kwenye Uwanja wa Benjamin Mkapa jijini.

"Hii michuano itatusaidia kuimarisha kikosi chetu kuelekeea maandalizi ya Ligi Kuu Bara na Ligi ya Mabingwa Afrika, lakini tunahitaji kufanya vizuri katika mashindano hayo mafupi na ikiwezekana kubakiza kombe letu," alisema Gonzalez.

Kiongozi huyo alisema pia kikosi cha Simba kitaingia kambini kesho kikiwa chini ya makocha wasaidizi amba watatambulishwa wakati wowote kuanzia leo pamoja na Kocha Mkuu ambaye ata-tangazwa siku zizajo.

"Kabla ya mashindano kuanza tutakuwa tumeshamtangaza kocha mpya, hivyo kesho (leo), mashabiki watamjua kocha mpya wa Simba wasiwe na mashaka. Kikubwa ni kwamba tupo imara na hatuna kwa sasa."

mashaka yoyote mashabiki wasiwe na mashaka kila kitu kitakwenda sawa," aliongeza Gonzalez.

Alisema watatumia mashindano hayo pia kutambulisha wachezaji wapya ambayo wamesajiliwa katika kipindi cha dirisha dogo ambalo lilifungwa rasmii Januari 15, mwaka huu.

Naye Mkuu wa Idara ya Habari na Mawasiliano wa Simba, Haji Manara, alisema malengo makubwa walivonayo ni kupata kocha ambaye ataisaidia timu yao kuteteta ubingwa wa Ligi Kuu Bara pamoja na kufanya vizuri kwenye Ligi ya Mabingwa Afrika.

Manara alisema Simba inahitaji kufanya vizuri zaidi hivyo inatakiwa kuajiri kocha ambaye anauzoefu na mashindano ya Ligi ya Mabingwa Afrika ambayo wanashiriki kwa sasa.

Alisema michuano hiyo itawasaidia kuongeza nguvu katika mbio za ubingwa pamoja na kushinda mechi zao za 'viporo' za Ligi Kuu Tanzania Bara watakazozheza mapema mwezi ujao.

Kwene hatua ya makundi ya michuano ya Ligi ya Mabingwa Afrika, wakiliishi hao wa Tanzania Bara wamepangwa katika Kundi A pamoja na Al Ahly ya Misri na AS Vita ya Kinshasa DRC.

Simba itaanzia ugenini dhidi ya AS Vita ifikapo Februari 13, mwaka huu, halafu siku 10 baadaye itawakaribisha Al Ahly kwenye Uwanja wa Benjamin Mkapa.

9 770856 541002 >